

TORS DAG 23 JANUARI. NR 4/2013

**Upprättelse
efter 75 år** Sidan 6

**Jag lever – men
min syster dog**
Sidan 10

**Bönefrukost
i businessklass**
Sidan 2

Kyrkoherdar ger domkapitlet huvudbry

Saltvik utan herde, Johannes söker ny herde och de sökande till Karleby ska intervjuas.

Domkapitlet kom vidare i svåra tjänstefrågor i väst, söder och norr.
SIDORNA 3, 4 & 5

**Livet mer än
allvar: Kom
ihåg leken**
Sidan 8

**Nu kommer ljuset
–så vi har väntat!**
Sidan 20

**Kantorn som spelade
tre ackord på gitarren**
Sidan 12

**Min man orkar inte
umgås med andra**
Sidan 7

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Nu går tåget till (för?) Karleby

KP DET DRÖG säkert ett "hoppsan!" genom den finlandssvenska prästkåren när domkapitlet i förra veckan beslöt att sända en trio till Karleby för att intervjua de sökande till kyrkoherdetjänsten. Det är långt ifrån praxis. Dessutom är det ett tungt garde som drar norröver. Biskopen åker själv tillsammans med domkapitlets notarie och den lekman som utsetts av stiftsfullmäktige i Borgå stift att sitta med på domkapitlets möten. I normalproceduren rangordnas kandidaterna på basis av sina papper enligt formell kompetens och lämplighet och sedan är det församlingens sak att välja.

Trots att notarien Clas Abrahamsson konstaterar att andra stift har tillämpat intervjuer av det här slaget kvarstår faktum: så här grundligt, så här tungt har det aldrig intervjuats kyrkoherde- depter i Borgå stift förut – åtminstone inte i modern tid. Och argumentet för liknande intervjuer på finska sidan "för att man inte känner kandidaterna" är snarast det motsatta i det här fallet.

NÄR domkapitlet styr kosan till Karleby sätts stråkastarljuset på en enskild församling, där frågan om vem som ska få eller inte få förrätta altartjänst beroende på kön har varit långt ifrån oproblematisk. Att kvinnor har hoppat in som präster bara när församlingens egna präster hållit sig undan är egentligen ingen lösning. Det är att både säga "nej" och "ni-får-som-ni-vill" utan att avvika från sitt eget rättsnöre.

Stiftsledningen gör en klar principiell markering att det är dags för en förändring i Karleby svenska församling. Biskop Björn Vikström säger rent ut att det handlar om att försäkra sig om att alla sorters präster ska ha rätt att arbeta i alla församlingar och om att trygga församlingsbornas intressen.

Det är bra, och antagligen det enda domkapitlet kunde välja att göra. Men i det ingreppet tvingas – eller väljer – stiftsledningen också att göra in- trång i församlingens integritet, något som i vår kyrka är en viktig grund. En enskild församling är nämligen inte en avdelning i Kyrkan Ab. Församlingens integritet och självbestämmanderätt är stadfäst i den Schaumanska kyrkolagen från 1869. Att domkapitlet kommer in, dessutom rent fysiskt, på församlingens revir kan ses som ett intrång på den integriteten.

Det är något som kritikerna i sak måste ges rätt i och som tyvärr kan skapa martyrskap beroende på vad de intervjuade väljer att svara på samsambetsfrågan. Då är det lätt och billigt att utse trojkan från domkapitlet till utomstående förtryckare. Å andra sidan ger det personliga besöket de intervjuade chansen att nyansera sig mer än en torr blankett gör.

Samtidigt sänder besöket en tankeställare till alla dem som är medlemmar i Karleby svenska församling i dag: De har år 2010 valt (eller låtit bli att välja) den kärna som nu leder församlingen. I höst är det val igen. Alla som är missnöjda har i så fall en gyllene möjlighet att påverka hur man ska gå vidare tillsammans – helst på lokalplan.

"Å andra sidan ger det personliga besöket de intervjuade chansen att nyansera sig."

PROFILEN: DANIEL DJUPSJÖBACKA

"Etiken är ofta hög i församlingarna, medan moralen kanske inte alltid är så mycket bättre än i andra sammanhang."

Inser vikten av vila

Etiska och moraliska utmaningar finns överallt. Inom kapitalförvaltningen är utmaningarna inte större än på annat håll, anser riskanalytikern Daniel Djupsjöbacka.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Daniel Djupsjöbacka tycker inte att han i sitt jobb inom kapitalförvaltning ställs inför etiska konflikter oftare än i andra branscher.

– Jag får ibland frågan om den etiska konflikten. Men det är inte en fråga jag själv speciellt brottats med. Etiska och moraliska utmaningar ställs man inför överallt, säger Daniel Djupsjöbacka.

Han är ansvarig för riskhanteringen och planeringen av företagsstrategin på kapitalförvaltningsföretaget Estlander & Partners i Vasa.

– Jag övervakar våra portföljer, jobbar med forskning och företagsstrategin. Alla arbetsdagar är olika.

Egentligen tycker han att frågan om etiken är ganska ointressant. Men det är inte moralen.

– Någon har sagt att etiken bestäms av dem som har de högsta idealen. Och så är det nog. Moralerna är däremot mer praktiska: det handlar om vad man verkligen gör.

Att moralerna skulle vara dåliga inom affärsvärlden har han inte upplevt.

– Arbetsmoralerna är bra där människor jobbar tillsammans, hjälper och ställer upp för varandra. Problemet blir när etiken och moralerna inte är i samklang. Här ser jag en utmaning för församlingens gemenskaper. Etiken är ofta hög i församlingarna, medan moralerna kanske inte alltid är så mycket bättre än i andra sammanhang.

Blir du förvånad över att folk frågar dej om etiken?

– Jag blir sällan förvånad över vad folk frågar. Men ser man tillbaka till finanskraschen 2008 orsakades den av girighet. Men även ett församlingensråd kan bli en plats där man försöker driva sina personliga intressen.

Gemenskap i frukostgrupp

För fyra år sedan tog Daniel Djupsjöbacka initiativ till en grupp som samlas till bön- och ledarskapsfrukost en gång i månaden.

– Det är en rik gemenskap. Vi äter tillsammans och alla berättar lite om vad som är på gång, både inom arbets- och familjelivet. Vi avslutar med att be för varandra.

Vanligtvis samlas fyra till sju personer till frukostarna. De är människor från olika trosinriktningar som har olika arbetsgivare. Ibland bjuder de in en gäst. Och ibland träffas gruppen under en hel dag.

– Jag upplever en stor välsignelse i gruppen. Det är värdefullt att få förbön och att få be för andra. Människorna i gruppen lyssnar och de har en förståelse för olika sakers betydelse i affärs- livet. Man får komma som den man är.

Även om han inte aktivt tänker på saken är Djupsjöbacka övertygad om att Gud leder honom i livet.

– Jag upplever sällan Guds ledning

konkret. Men oberoende av min inställning och kvaliteten på min tro är Gud närvarande hela tiden. Jag försöker lita på att det jag lagt fram till honom i bön sker enligt hans vilja.

Han tror att Gud leder genom familjen, vännerna, människorna omkring honom och de intressen han har.

– Det viktigaste i livet är ofta sådant man fått eller inte kunnat påverka särskilt mycket. Till exempel den familj man är född i, barnen, hälsan och talangerna.

Han är övertygad om att Gud leder genom svårigheter.

– Ibland, när någon talar om Guds ledning får jag intrycket att de tänker att allt gott är av Gud och det onda har man själv eller djävulen ställt till med.

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn (09) 612 615 33/
040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Redaktion i Österbotten
Normalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
fax (09) 278 4138

Redaktörer:
e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Tomas von Martens
tfn 040 831 6836

Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788

Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Webbredaktör:
webbred@kyrkpressen.fi

Layout:
Malin Aho

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank:
Sampo
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Christa Mickelsson

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 24% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons utan extra kostnader via annonsverket på www.kyrkpressen.fi! För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Leif Westerling,
tfn 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn 040 831 6614,
prenumeration@kyrkpressen.fi.

Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

Men jag tror att det kan finnas en ledning i svårigheterna också. Jag tror inte vi har perspektiv att avgöra vad som är Guds ledning eller inte. Ibland ser man det kanske efteråt – men inte alltid.

Stänger av på vilodagen

Vid årsskiftet började Djupsjöbacka ta ett nytt grepp på vilodagen. Han inspirerades av Tomas Sjödens bok *Det händer när du vilar*.

– Då man jobbar i veckorna behöver man ofta sköta en del saker på lördagen. Men är man trött så skjuter man upp en del av dem till söndagen. Då hamnar man in i en rytm där man har en arbetsvecka plus två dagar med halvvila.

Under sabbaten stänger judarna av

DANIEL DJUPSJÖBACKA har insett betydelsen av vilodagen.

allt från klockan 18 på fredagen till klockan 18 på lördagen.

– Då vilar man verkligen och kan umgås med familj och vänner. När man gjort allt man behöver göra på lördagen kan man vila på ett annat sätt på söndagen.

Familjen Djupsjöbacka försöker nu leva ett annorlunda liv på söndagen. Men de har inte listat saker de inte får göra.

– Upplever jag att det är jobbigt att gå och plocka upp saker hemma så gör jag det inte på vilodagen. Men är det roligt kan jag göra det. Det är subjektivt.

– Jag tycker det gett mig mera tid till eftertanke och bibelord.

På vilodagen stänger han också av internet.

– Det är så lätt att man googlar en sak så fort man får en impuls. Samtidigt kollar man Facebook, fastnar för något och så har det plötsligt gått två timmar.

Hur det går följer han upp med en blogg. Ambitionen är att publicera ett nytt inlägg på bloggen varje vecka i år.

– Jag har länge tänkt på att börja blogga. Men jag har så varierande intressen – löpning, teologi, ekonomi. Och jag tycker om att filosofera, så bloggen hade blivit ganska spretig. I en vilodagsblogg kan jag ta upp vad som helst, men ändå ha ett fokus. Samtidigt kan jag begränsa den genom att ha en bestämd frekvens och ett klart slut på projektet.

DANIEL DJUPSJÖBACKA

RISKANSVARIG PÅ ESTLANDER & PARTNERS

LEDARE FÖR EN GRUPP SOM SAMLAS FÖR BÖN- OCH LEDARSKAPSFUKOST I VASA

BLOGGAR OM VILODAGEN PÅ WWW.VILODAGEN.TUMBLR.COM

GIFT MED CAROLINA, TRE BARN I ÅLDER, 9, 5 OCH 2 ÅR.

Peter Blumenthal sade upp sig

UPPSÄGNING. Kyrkoherden i Saltvik, **Peter Blumenthal**, har sagt upp sig. Han lämnar sin tjänst den 31 augusti. Fam till det är han tjänstledig.

Domkapitlet hade förberett sig på att diskutera problemen i Saltvik församling på sitt förra möte. Men de fick sätta beredningen åt sidan.

– Blumenthals avskeds-

ansökan kom lite överraskande, säger notarie **Clas Abrahamsson**.

Därför var domkapitlet heller inte förberedda på att lediganslä tjänsten ännu.

Prosten **Sirkka-Liisa Enqvist** förordnades att sköta tjänsten till den 31 januari.

Lättfattlig bok om tro klar

LÄTTLÄST. Kyrkostyrelsen lanserar en ny bok om den kristna trons grunder som riktar sig till personer med läs- och skrivsvårigheter, minnessjukdomar och kognitiva funktionshinder.

Boken har fått namnet *Tro och liv* och är skriven på lättläst svenska, en enklare form av svenska. Den kan lämpligtvis också läsas av personer som

inte har svenska som modersmål.

Liv och tro följer samma ordning som katekesen och kan därför användas i till exempel i konfirmandundervisning och i samtalsgrupper.

Boken kan beställas från Kyrkostyrelsen publikationsförsäljning till ett pris av 10 euro.

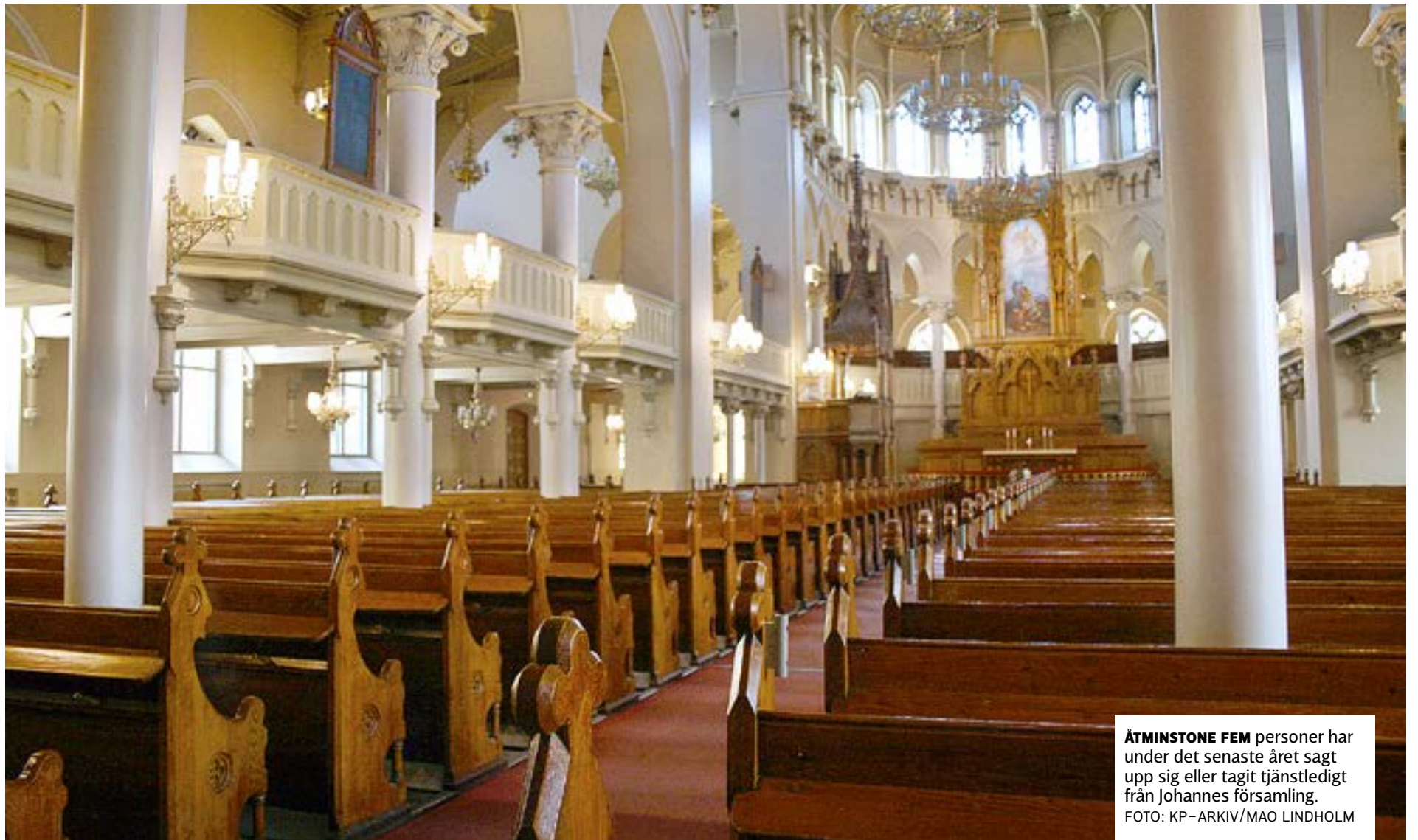
Delegater vill ha köttfri dag på UK

UNGDOMENS KYRKODAGAR. I dag, torsdag, inleds kyrkans svenska "ungdomsriksdag". Ungdomens kyrkodagar (UK) ordnas på Lärkkulla i Karis 23–26 januari och samlar 15–30-åringar från församlingar i hela Svenskfinland.

Till årets upplaga av UK har det inkommit motioner om församlingsvalet och en köttfri dag på UK. För-

slag till beslut är att deltagarna på UK 2014 ska aktivera sig i valförberedelserna i sin hemförsamling och att UK i framtiden ska ha en dag då all mat som serveras är köttfri.

Flera initiativ till diskussion har också inkommit, bland annat om hur kyrkan kan bli grönare och hur viktig musiken är i gudstjänstlivet.

ÅTMINSTONE FEM personer har under det senaste året sagt upp sig eller tagit tjänstledigt från Johannes församling.
FOTO: KP-ARKIV/MAO LINDHOLM

Domkapitlet vill ge arbetsro

JOHANNES. Kaplanen varnas och kyrkoherdetjänsten i Johannes lediganslås att sökas senast den 17 februari. Det beslöt domkapitlet senaste vecka då de behandlade situationen i församlingen.

TEXT: JOHAN SANDBERG

Det kommande kyrkoherdevalet i Johannes församling kan bli historiskt eftersom församlingrådet nu för första gången får välja kyrkoherde. Det möjliggörs av en lagändring som trädde i kraft vid årsskiftet.

Församlingrådet ville vid sitt möte den 14 januari att varken kyrkoherdetjänsten efter **Stefan Djupsjöbacka** eller kaplanstjänsten efter **Tomas Ray** ska lediganslås innan problemen i församlingen har lösts.

Samtidigt anhöll rådet om att få ordna indirekta val, något som domkapitlet biföll. Det betyder att rådet väljer kyrkoherde i stället för att det ordnas allmänna val i församlingen.

”Om betendet ändras är ju allt väl men om det inte ändras måste vi överväga mera drastiska åtgärder.”
Björn Vikström

Den nästa kyrkoherden i Johannes kan därmed bli den första i Finland som väljs av ett församlingråd.

Under det gångna året har biskop **Björn Vikström** gjort två utredningar över det inflammerade arbetsklimatet bland de anställda i Johannes församling. I höst resulterade utredningen i att biskopen varnade kaplan **Fred Lindström** och församlingsspastor **Mikael Busck-Nielsen**. Efter den senaste utredningen varnade domkapitlet på nytt Lindström medan allvaret i den varning Busck-Nielsen tidigare fått inskräppts.

– Domkapitlet varnade Lindström för att han inte uppträtt sakligt i förhållande till sin förman och sina arbetskamrater, säger **Clas Abrahamson**, notarie på domkapitlet. Varningen är inte ett straff utan en arbetsledningsåtgärd och den kommer inte att synas någonstans. Det betyder att livet går vidare i Johannes.

Också biskop Björn Vikström talar om ett arbetsledningsredskap.

– Poängen är att vederbörande ska få en klar signal om att betendet inte är accepterat, säger biskopen. Där-

efter ska han ges möjlighet att dra sina egna slutsatser. Nu gäller det att se om åtgärderna är tillräckliga. Om betendet ändras är ju allt väl men om det inte ändras måste vi överväga mera drastiska åtgärder.

– Att det gått så kort tid sedan jag varnade dem senaste höst är också avgörande i sammanhanget. Det har inte funnits tillräckligt med tid att rätta sig efter varningarna.

Tillfredställer inte alla

Nu vill domkapitlet ge församlingen arbetsro.

– Vi anser nu saken utredd och ser att det finns förutsättningar för församlingen att gå vidare. Därför lediganslog vi både kyrkoherde- och kaplanstjänsten, säger Vikström.

Det här tillfredsställer inte alla i församlingrådet.

– Personligen anser jag att problemet är utrett men inte löst, säger **Lars Lundsten**, medlem i församlingrådet.

Problemen i församlingen började redan före 2001 då den första anmälan gjordes till samfällighetens arbetarskydd.

Konflikterna aktualiserades på nytt i november då kyrkoherde Stefan Djupsjöbacka meddelade att han går i pension i maj delvis på grund av det inflammerade klimatet bland de anställda i församlingen.

”Skräckvalde, hotfull stämning, obehagliga bråk”, var ord som en församlingsanställd använde för att beskriva stämningen bland medarbetarna i KP 47/2013. Åtminstone fem personer har sagt upp sig eller tagit tjänstledigt under det senaste året.

Biskopen deltog den 9 december i församlingrådet möte där rådet gav biskopen sin bild på den rådande situationen i församlingen. I protokollet från mötet finns antecknat att kaplan Fred Lindström genom ett e-postmeddelande kvällen innan försökt påverka beslutsgången vid en eventuell omröstning i rådet. Enligt protokollet har biskopen fört diskussioner med anställda och tidigare anställda för att skapa sig en objektiv bild av de problem som också dryftats i media.

Kyrkpressen har inte lyckats nå församlingrådet viceordförande **Karl Gustav Storgårds** för en kommentar.

KYRKANS KULTURPRIS 2013

Pris till Ulla-Lena Lundberg

Kyrkans kulturpris för år 2013 har tilldelats författaren **Ulla-Lena Lundberg** för hennes roman *Is*. Priset överräcktes av ärkebiskop **Kari Mäkinen** tisdagen den 21 januari.

I prismotiveringen sägs

I ULLA-LENA LUNDBERGS roman *Is* beskrivs relationen mellan en präst och hans församling. FOTO: KP-ARKIV/ SOFIA TORVALDS

att Lundberg genom sin delvis självbiografiska roman i breda kretsar har väckt ovanligt mycket uppmärksamhet på ett

positivt sätt. Läsare med väldigt olika bakgrund har genom boken kommit i närtkontakt med det kristna budskapet och det på ett sätt som inte väcker anstöt.

Priskommittén hoppas att Lundbergs roman kan inspirera till en givande kristen kulturdiskussion.

Berättelsen i romanen utspelar sig under 1940-talet i en skärgårdskommun och handlar om relationen mellan församlingen och prästen.

Priskommittén anser att prästen i romanen inger förtroende och ger en klar bild av kyrkans grundläggande uppgift. Hur ska

vi i dag i våra församlingar åstadkomma samma sak och en fungerande dialog? frågar sig priskommittén.

Ordförande för kommittén är professor **Heikki Hanka**. Medlemmar är FD **Maria Antas**, författaren **Anna-Mari Kaskinen** och kyrkoherde **Eija Nivala**.

• TOMAS VON MARTENS

3 FRÅGOR TILL

Bitte Lindman

Biskop Björn Vikström ordnade en penninginsamling i samband**med sin 50-årsdag den 17 juli ifjol. Vart har pengarna gått, understödskoordinator Britt-Helen Lindman på FMS?**

– I enlighet med biskopens önskemål har pengarna gått till teologisk utbildning i Malawi. Kyrkan där dras med brist på personal.

Pengarna har fördelats mellan en evangelistkurs för lekmän, två seminarier för unga kvinnor och fyra teologistuderande från Malawi som studerar i Tanzania.

Hur mycket gav insamlingen?

– Den gav 13 300 euro. I fjol understödde Finska missionsällskapet utbildningarna i Malawi med totalt 24 000 euro. I slutsumman ingår biskopens födelsedagsinsamling.

Evangelistkursen fick 14 000 euro, seminarierna 2 800 euro och stipendierna i Tanzania 7 200 euro.

2013 togs en kollekt upp för arbetet i Malawi. Av den kollekten finns ännu en del pengar kvar som kommer att användas för arbetet i landet i år. Ibland kan en kollekt räcka i tre år.

Hur länge har FMS verkat i Malawi?

– Vi skrev avtal med kyrkan i Malawi 2009. I januari i fjol kom våra första utsända missionärer, **Riitta** och **Olavi Heino** till landet.

Evangelistkursen vars andra del hålls i vår är Heinos första. I kursen deltar 14 malawiska och fem zambiska män. Strövan är att varje år ordna tremånaders grund- eller fortsättningskurser för evangelister. Målet är att en del av dem som gått kurserna ska fortsätta studera teologi i Tanzania eller Sydafrika då prästutbildning saknas i Malawi.

● JOHAN SANDBERG

DE TRE sökande till kyrkoherdetjänsten i Karleby kommer att intervjuas av en trojka från domkapitlet. FOTO JOHAN SANDBERG/ARKIV

Sökande ska skriftligt intyga vilja att samarbeta

KYRKOHERDEVAL. Innan domkapitlet beslutar vilka som är behöriga för kyrkoherdetjänsten i Karleby ska de sökande intervjuas.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON

De tre personer som sökt kyrkoherdetjänsten i Karleby, **Jan Nygård**, **Per Stenberg** och **Tuisku Winter**, kommer att intervjuas av domkapitlet. Det är av allt att döma första gången som domkapitlet i Borgå stift intervjuar sökande till en kyrkoherdetjänst.

– Vi kommer att inkalla alla kandidater och en del fråga handlar om beredskap att samarbeta med alla präster oberoende av kön vid nattvardsfirande och högmässfirande, säger biskop **Björn Vikström**.

Kommer kandidaterna att avkrävas ett skriftligt löfte på att de kan samarbeta med alla präster?

– Ja, som en del av en intervju där vi också kollar upp andra saker som vision och ledarskap. Det är förstärkt att det blir mycket fokus vid samarbetsfrågan, men många andra saker kommer också upp och de kommer att vara minst lika viktiga, säger Vikström.

Han kan inte svara på hur formuleringen i ett sådant löfte skulle komma att lyda.

– Det är assessorn **Anders Laxell**, som också bereder frågan, som kommer att formulera det.

Oro över ansvar

I nummer 1/2014 av Kyrkpressen uttryckte en av de sökande, **Jan Nygård**, sin oro över att man genom ett löfte avsåger sig det ansvar man fått som kyrkoherde i för-

samlingen. Han syftar på kyrkoherdens rätt att besluta vem som får predika i församlingen.

Björn Vikström säger att domkapitlet helt enkelt vill försäkra sig om att alla präster i våra kyrkor ska kunna vara det i alla församlingar.

– Förr fanns det ett så kallat predikotillstånd, vena. Numera är det avskaffat och det är upp till kyrkoherden att besluta vem som får predika i församlingen.

– Alla präster, oberoende av om de är män eller kvinnor, ska ha rätt att verka i alla församlingar. För oss handlar det också om att försvara församlingsbornas intressen: det är inte ovanligt att de önskar att någon utifrån ska komma och predika i församlingen.

Hur vanligt är det då i Borgå stift att en kyrkoherde lägger in sitt veto då det gäller

en predikant?

– De problemfall som kommer till min kännedom är ytterst få, det handlar kanske om något enstaka fall. Jag har inget minne av att det skulle vara något problem. Också i Karleby församling har det förrättats ett visst antal gudstjänster där en kvinnlig präst från en annan församling predikat. Det har då gjorts så att församlingens präst inte medverkat. Hur det sker på andra håll kan jag inte riktigt svara på, säger Vikström.

Förekommer på finskt håll

Enligt stiftsnotarien **Clas Abrahamsson** är det inte ovanligt att domkapitlet intervjuar de sökande.

– Där söker man tjänster över stiftsgränserna och känner inte alla som söker. Vi har diskuterat ifall också vi borde börja göra intervjuer för att lära känna de sökande bättre.

Trojka intervjuar

De sökande till kyrkoherdetjänsten kommer att intervjuas av biskopen, notarie **Clas Abrahamsson** och lekmannaombudet **Barbro Berglund**. Berglund vill inte kommentera ärendet.

– Det känns inte rätt med tanke på att jag kommer att vara med och besluta om utgången i den här frågan, säger hon.

Den sjunde februari ska trion ha intervjuat de sökande och det torde då stå klart vilka eller vilken av dem som är behörig att söka tjänsten som kyrkoherde i Karleby församling.

Av de sökande säger endast **Per Stenberg** klart i KP 1/2014 att han samarbetar med kvinnliga präster medan **Jan Nygård** och **Tuisku Winter** inte vill föregå domkapitlets beredning.

KYRKORNAS VÄRLDSRÅD ORDFÖRANDE

Hon leder de kristna

I slutet på förra året valdes **Agnes Abuom** enhälligt till ny ordförande för Kyrkornas världsråd, skriver Dagen. Hon tar över efter **Walter Altmann** och förutom att vara den första kvinnan som leder or-

ganisationen är hon också den första afrikanen.

Abuom påpekar att samarbetet med de kristna som inte är medlemmar i organisationen är viktigt, detta är bland annat katolikerna och pingstvännerna.

Abuom är född 1949 i Nandi Hills, Kenya, och bor nu i Nairobi.

FOTO: PETER WILLIAMS/WWC

ARABVÅREN EFTERDYNINGAR

Många konverterar till kristendom

Allt fler människor i Mellanöstern konverterar från islam till kristendom, skriver Sveriges Television.

Trots att situationen för konvertiter i Mellanöstern

blivit svår efter arabvåren växer gruppen hela tiden, speciellt bland de unga.

Att konvertera från islam är svårt, många utsätts för hot och trakasserier och tvingas därför hålla låg profil. De förlorar sina civila rättigheter, mister sin arvsrätt och kan inte gifta sig i kyrkan. Konvertiters barn kan

inte heller få ID-handlingar vilket leder till att de bland annat inte får gå i skola.

Det är svårt att säga hur många konvertiter det finns i arabländerna, eftersom de traditionella kyrkosamfundet inte vågar ta emot dem av rädsla för att hamna i konflikt med myndigheterna.

Rättvisan vinner till slut

ANTISEMITISM. Hillel Tokazier lånade Kjell Westö sin urklippsbok där han dokumenterat händelserna kring hur hans farbror på rasistiska grunder blev av med segern i 100-metersloppet på Olympiastadion. Till slut fick släkten Tokazier upprättelse, mycket tack vare Westö.

TEXT: JESPER VON HERTZEN

Det var den 21 juni 1938 på Helsingfors nyöppnade Olympiastadion som detta idrottsliga justitiemord ägde rum. **Abraham Tokazier**, som representerade den judiska idrottsföreningen Makkabi, kom först i mål på 100-metersloppet och hann redan utropas till segrare innan de slutliga resultaten offentliggjordes strax efteråt. Då hade tävlingens snabbaste man fällits ner till fjärdeplats.

Fem dagar efter loppet lämnade Makkabi in en protest som aldrig besvarades, och under årens lopp har man flera gånger skickat in nya protester mot de felaktiga resultaten. Utan framgång. Tokazier fick leva livet ut med fjärdeplaceringen och orättvisan.

Det var först den 18 september 2013 som Finlands Idrottsförbund bad om förlåtelse för det felaktiga domslutet, och några dagar senare, den 4 oktober, justerades slutresultaten så att 100-metersvinnaren nu lystrar till namnet Abraham Tokazier. Då föll en stor börda från hans brorsson **Hillel Tokaziers** axlar.

– Jag blev väldigt glad. Det kändes jättevarmt i kroppen och hjärtat att få Idrottsförbundets rättelse av resultaten. Det tog lång tid men det var bra att det kom fram nu. Tiden var mogen, säger Hillel Tokazier när vi träffas i hans lägenhet i centrala Helsingfors.

Att Abraham Tokazier 75 år efter loppet och 37 år efter sin död postumt utnämndes till vinnare var till stor del författaren **Kjell Westös** förtjänst.

– Makkabi försökte rätta till det många gånger men det hände aldrig något. Det var först när Kjell Westös bok *Hägring 38* kom ut på hösten och fick mycket uppmärksamhet som saker började framskrida. Han intervjuades stort i Hufvudstadsbladet och Helsingin Sanomat och i recensionerna lyftes fallet fram och blev känt.

Hillel Tokazier berättar att han förra vintern fick höra att Westö höll på att skriva en bok om 30-talet och bestämde sig för att kontakta författaren, som redan kände till fallet.

– Jag lånade honom min urklippsbok och så bakade han in en fiktiv berättelse om orättvisan i *Hägring 38*. I juni 2013 fick jag manuskriptet, men eftersom boken skulle komma ut först i augusti, fick jag inte berätta åt någon om innehållet.

Nya resultatet firades stort

Den offentliga upprättelsen blev en så stor sak att Makkabi ställde till med fest. Över 120 gäster firade att detta, ett av Idrottsfinlands största justitiemord äntligen hade ställts till rätta.

– Abrahams dotter **Mirjam** som bor i Sverige var också på plats. Hon kom med tårar i ögonen och omfamnade mig och tackade för vad jag gjort. Men det var många andra människor som också gjorde massor. Kjell är den man får tacka mest för det här. Han försvarar människan och dess rättigheter. Och många på Idrottsförbundet också, bland

YRKESMUSIKERN OCH pianisten Hillel Tokazier visar upp Helsingin Sanomats artikel om justitiemordet på hans farbror Abraham Tokazier. Kjell Westös roman *Hägring 38* hade en avgörande roll i sammanhanget. FOTO: JEREMY BENGTS

ABRAHAM TOKAZIER, Toivo Häkkinen, Aarre Savolainen (ursprunglig vinnare), Torsten Avellan, kom alla in på samma tid: 11,00 sekunder.

andra ordförande **Vesa Harmaakorpi** som är en rakryggad man. Det var en stor seger för hela församlingen. Det var otroligt fin stämning och anda den kvällen. Finare stämning än jag någon-

sin upplevt förut, säger Hillel Tokazier.

Hillel berättar att hans kusin Mirjams söner under alla dessa år haft den ikoniska målbilden, som bevisar deras morfars seger, på väggen. Den orättvisa och rasistiska behandlingen hade inte glömts bort under årens lopp.

– Finland var ju protyskt på den tiden. Man ville ha ett bra förhållande med Tyskland. Så hittade någon på att det fanns tyska gäster på stadion, även om det inte har bekräftats.

– Det var en fruktansvärd felbedömning och orättvisa som störde Abraham själv men också hela släkten i alla dessa år. Det var ju på grund av rasism och antisemitism som det skedde.

– Jag har bett för det här, att det ska ske en rättvisa. Jag bad till Gud att det ska bli rätt och jag fick ett bönesvar. Rättvisan vinner till slut. Det finns ingenting som inte kommer fram i offentligheten i något skede. Det kan ta lång tid men allting kommer fram till slut, säger Hillel Tokazier där han sitter med otaliga urklipp och artiklar om sin farbrors ökända 100-meterslopp framför sig. **Hurdan var då denne Abraham Tokazier, förutom snabb på löpbanan?**

– Abraham var mycket rättvis och barnkär. Jag tyckte alltid att det fanns

en glimt i ögat på honom. Stolt för sin judendom som han var så tolererade han ingen antisemitism. Annars var han mycket tolerant.

Hillel Tokazier berättar en rolig anekdot om Abraham och tvillingbrodern Moses som utspelade sig i 1930-talets Israel. En dag gick den ena tvillingen till barberaren och bad om att bli rakad i ansiktet. Så undrade han om han får en gratis rakning om han nästa dag kommer med lika mycket skägg på hakan. Barberaren ansåg väl att Abrahams skäggväxt inte ändå kunde vara så kraftig och lovade att raka honom gratis följande dag om skägget vuxit tillbaka. Men vad den stackars barberaren inte visste var att hans spjuveraktige kund hade en tvillingbror med exakt lika mycket skägg...

– De var glada gossar som gjorde en massa fanstyg omkring i stan. De var kända för sin vilda natur och om någon mobbade dem så fick de på käften.

Hur är det med antisemitismen i dag? Finns den?

– Personligen upplevde jag några små fall när jag var liten. Och nog finns det ännu också lite men inte i lika stor grad här i Finland, som i andra länder som till exempel Sverige.

BAKNING KRÄVER aktiv repetition för att man ska få den känslighet som behövs, skriver Chribbe Aarnio.

Det första brödet

VÅRT DAGLIGA BRÖD. Det här brödet blir färdigt på bara två timmar och det oberoende av hur klumpig du än är. Ett perfekt recept för nybörjare. Smaken kan i början variera men småningom blir kvaliteten jämnare.

TEXT OCH FOTO:
CHRIBBE AARNIO

Att själv baka sitt bröd har få ekonomisk-rationella orsaker. Butikernas hyllor är fulla med bröd – mörka, ljusa, hårda och mjuka. Bröd kommer i så gott som alla tänkbara former, och förpackningarna lovar, om nu inte evigt liv, så i alla fall en hel del hälsofördelar. Prissättningen är inte förödande oberoende hur tunn plånbok man än går omkring med. Därför känns det lite töntigt ibland att inte köpa bröd.

I snart fem år har jag valt en påse vetemjöl och ett paket jäst i stället för en plastpåse med en industriell skepnad i butiken. Bakning

det har gått från ett sommarlovsprojekt till en vardaglig syssla. Jag har inte räknat timmar, men har lärt mig att gott bröd tar tid. De är nästan synonymt, tid och smak. Ju längre tid man ger bakandet desto bättre smak får brödet.

Det började enkelt. Receptet finns i någon form i alla versioner av bas-kokboken för hemmet. Jäst, vatten, mjöl och salt blandas till en deg. Degen jäser till dubbla storleken på ungefär trettio minuter och formas därefter till bröd. Medan ugnen när 250° jäser brödet en gång till, igen en halvtimme. In i ugnen med brödet och efter ytterligare en halvtimme är brödet färdigt. Hur klumpig man än är i början tar det inte mer än två timmar.

Smaken varierar. Första sommaren åt vi bröd som smakade allt på en skala från träbit till änglakör. Men sakta började kvaliteten stabiliseras. Precis som en tennisare kan träna på sin serve i årtal, kräver också bakning aktiv repetition för att man ska få den känslighet som krävs. Det här receptet kräver just inte mer än två timmar men med tid och tålmod kan det vara dom bäst utnyttjade två timmarna varje dag.

DET FÖRSTA BRÖDET

- 5 dl vatten
- 25 gram jäst
- 2 tsk salt
- 12–13 dl vetemjöl

• **Smula jästen** i bunke. Mät upp fingervarmt vatten, 37°C, och rör om tills jästen löst upp sig. Tillsätt ungefär 10 dl mjöl börja knåda degen. När degen klibbar fast i fingrarna tillsätter du lite mjöl åt gången (tills ca 12 dl är använt) och knådar degen i 10 minuter, så att degen är riktigt spänstig. Lägg i saltet i slutet, så blir degen mer elastisk. Låt degen jäsa under en duk en halv timme.

• **Slå upp** degen på ett lätt mjölat arbetsbord. Forma brödet med lätt hand för att inte pressa ut alltför mycket av luften. Ju mer luft i degen desto större blåsor inuti det färdiga brödet. Enklast formar man brödet

genom att lätt dra ut den till en fyrkant och sedan vika ihop från båda ändorna. Tryck med handens ytersida på skarven så att den fastnar. Lägg brödet på en bakplåtsbeklädd plåt med skarven neråt och täck in med en mjölad duk. Ställ ugnen på 250°.

• **Efter en halvtimme** borde brödet ha jäst till ungefär dubbel storlek och är nu färdigt för gräddning. Grädda i 10 minuter, öppna luckan och pensla brödet snabbt med vatten. Sänk temperaturen till 200° och grädda i ytterligare 20 minuter, tills brödet har fin färg. Vill man försäkra sig om att brödet är genomgräddat kan man i slutet sätta in en stektermometer. När brödet är 97°C inuti är det färdigt.

• **Lyft ut** brödet och låt det svalna på ugnsgallret, täckt med duk.

Vårt dagliga bröd

är en serie recept och tips på hur man får till olika sorters läckert matbröd. Serien publiceras i vartannat nummer av Kyrkpressen. Bianca Holmberg, Chribbe Aarnio, Gunnevi Winberg och Martin Nord turas om med att bjuda KP-läsarna på sina läckraste recept och bästa tips.

VÅGA FRÅGA

Försök kompromissa

• **MARIA SUND-GREN-LILLQVIST** är kognitiv psykoterapeut och svarar på läsarfrågor om familj och relationer.

Jag har varit svårt sjuk och nära att dö. När jag fyllde jämna år senast hade jag gärna velat fira stort, men det ville inte min man. Han tycker inte om jul, kalas eller fester och jag tror att det beror på att han är sjuk. Själv tycker jag att jag saknar ett socialt sammanhang eftersom jag växte upp på annan ort, omgiven av släkt och vänner. Hur kan jag ha ett socialt liv när min man inte orkar med det?

ATT HA ett socialt liv, borde vara möjligt, även om inte maken orkar med det. Det är självklart svårt att själv ställa till en fest, men det borde inte vara en omöj-

lighet. Kanske finns det vänner som kan ställa upp. Eller varför inte åka till barndomstrakterna och ställa till en fest med släktingarna där. Då får maken välja om han vill vara med eller inte. Naturligtvis skulle det vara mycket trevligare om han deltog, men ingen kan tvingas delta.

Du behöver ta en diskussion med din man om att du gärna skulle ha ett rikare socialt liv, medan han inte har ett lika stort behov. Kanske ni kommer fram till någon kompromisslösning. Han får välja vad han vill fira. Vi säger att alternativet att aldrig har fest, inte finns. Du vill ha fest någon gång. Nu får ni bestämma vad ni ska fira; blir det jul eller blir det födelsedag eller blir det midsommar, eller något annat alternativ. Men någon fest måste det bli. Väljer han ändå att inte delta, så får du så lov att ordna en egen bjudning i alla fall. Du får, om du vill, förklara eller berätta att maken inte vill delta i fester, men att du ändå valt att anordna detta tillfälle.

Det är kanske skäl att påpeka att du inte måste ordna en fest med tre rätters middag. Det går med mycket mindre. Det går att ordna en enkel bjudning. Eller varför inte ordna ett knytkalas med några goda vänner. Det viktigaste ska väl inte vara vad vi bakar eller kokar, utan att vi får umgås. Vem bryr sig om dammrättor och tidningshögar egentligen?! För det borde ju vara gemenskapen och glädjen över att ha vänner som är det viktigaste. Det kan vara möjligt att få till det som på Strömsö, men det kostar och kräver otroligt mycket arbete av oss. Vi ska minnas att Ernst och Strömsö fixar till bjudningarna på arbetstid och att DET är deras arbete. Samt att de har många medarbetare.

Vidare så vet vi att livet inte enbart består av fester, när det handlar om ett socialt liv. Ett socialt liv handlar också om vänskap och umgänge. Din man är kanske inte intresserad av att engagera sig i olika föreningar eller grupper, men det kan du göra. Det kan bli en värdefull oas för dig. Att hitta någon vän att umgås med utanför föreningsengagemanget. Församlingar ordnar olika sammankomster till vilka det är möjligt att ansluta sig. Kanske kan du gå på någon kurs. Arbetarinstitutionen eller medborgarinstitutionen ordnar mängder av kurser.

Du får försöka skapa dig ett socialt liv utan din man, kanske tillsammans med andra i samma situation.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågor. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN TOMAS VON MARTENS

Byta fokus

Jag har två stycken små blå Moleskine-häften i storleken A6. Det ena häftet är

redan ganska tummat och sidorna håller på att falla ut. Det andra är införskaffat sena-

re. Det tummade häftet har några år på nacken och i det har jag sporadiskt skrivit ned bibelställen som talar starkt till mig.

Det nyare häftet har jag bara hunnit börja på och där är ännu inte så mycket skrivet. Men i det nya häftet har det konstigt nog smugit sig

in sig ett litet citat som inte är från Bibeln. Det är några ord ur Dan Browns thriller *Inferno*. En av bokens huvudpersoner berättar om ett råd hon fått av sin psykoterapeut: "Själens behov av känslomässig näring till vilket pris som helst – byt intellektuellt fokus!"

Det här fick mig att stanna upp och var ett så tankeväckande påstående att jag måste skriva ned orden i mitt häfte ämnat för personliga favoriter i Bibeln.

Själens behov av känslomässig näring är kanske något som styr också vad vi tänker och tror. Det primära

är kanske själva det känslomässiga behovet. Och så håller vi fast vid det som ger själen näring, kanske inte för att det är sant utan för att det fyller ett behov.

Därför kan det ibland vara bra att helt försöka byta fokus för att få distans till sig själv och de tankar och

föreställningar som känns viktiga för just mig.

Min metod att byta känslomässigt fokus är hitta en deckare eller thriller som är så spännande att den slukar mig helt. Det blir en sorts känslomässig näring som ger mig ett välbehövligt avstånd till mig själv.

LEKFULLHET. Lekar av olika slag har en förlösande effekt i ungdomsgrupper. Katarina Westerlund är lite av en expert på lekar som fungerar i församlingens ungdomsarbete. Här är hennes bästa lektips.

Slappna av och lek!

TEXT: CHRISTA MICKELSSON

Katarina Westerlund är 21 år och studerar visuell marknadsföring vid Practicum i Helsingfors. Sedan hon var 15 år och var på sitt eget konfirmandläger har hon varit aktiv i församlingens ungdomsarbete. På sex år har hon varit med på åtminstone tio konfirmandläger, först som hjälpledare, sedan assistent och förra året som ungdomsledare. Hon har ännu inte tröttnat, delvis tack vare lekarna.

– Det som är bäst med lekarna är att man inte behöver fundera så mycket på status och grupperingar. När vi leker får alla släppa loss och vara den de är. Åtminstone hoppas jag att alla kan känna att det är så. Man får vara lite yngre och barnsligare.

Leka kan man göra på alla möjliga olika ungdomssamlingar, men på konfirmandlägren brukar lekarna ha en speciell plats.

– Vi hinner leka ganska mycket och ordnar ett lekpass varje dag. Det är faktiskt en viktig del av skriban. Då får man vara tillsammans med alla de andra konfirmanderna på lägret. Under lektionerna och i diskussionsgrupperna är ju konfirmanderna uppdelade. När vi leker är alla tillsammans och lär känna varandra. Dessutom är lekarna en bra kontrast till lektionerna. Det måste finnas en balans mellan det allvarliga och det roliga.

Enkelt är bäst

På Höstdagarna i november var Katarina Westerlund och hennes goda vän **Stefanie Lindroos** ledare för en lekverkstad där deltagarna fick pröva på och lära sig de roligaste skribalekarna. Då lekte sammanlagt 120 personer i två olika pass konfirmandlekar tillsammans. Som material använde de det kompendium där Stefanie Lindroos samlat de allra mest använda lekarna i Matteus församlingens ungdomsarbete.

– Vi märkte att det skulle vara bra att ha lekarna nedskrivna på ett och samma ställe, så att till exempel yngre hjälpledare kan få idéer och planera lekar också om inte vi är på plats.

Westerlund och Lindroos hör till de äldsta hjälpledarna i församlingen.

– Jag blev hjälpledare genast efter mitt konfirmandår. I vår församling ordnades då hjälpledarutbildning för både första och andra årets hjälpledare. Och nu för tiden går till och med

KATARINA WESTERLUND tycker att det bästa med lekar är att de som är med inte behöver ta sig själva på så stort allvar för en stund.
FOTO: CHRISTA MICKELSSON

tredje årets hjälpledare en utbildning. **Hurdan är en bra lek?**

– Den måste vara tillräckligt simpel. Det får inte vara för jobbigt för deltagarna att fundera på regler och stressa över dem. Oftast är det faktiskt de simplaste lekarna som fungerar bäst. Så är det förstås viktigt att lekledaren förklarar leken klart och tydligt. Det är viktigt att lekledaren förbereder sig genom att repetera leken för sig själv så att man kommer ihåg hur den verkligen går till. Annars är risken stor att man står inför gruppen och har glömt bort själva poängen.

Att ta ställning till dynamiken i den grupp som ska leka är en annan viktig uppgift för lekledaren.

– Det gäller att fundera på gruppstorleken, och om de som ska leka är försiktiga eller utåtriktade. När man håller ett lekpass är planeringen viktig.

Westerlunds favoritlek är "Kaptenen befäller".

– Den är verkligen en "all time favourite" för mig och många andra.

UTELEKAR

Greenpeace

Till leken behövs en stor presenning. Den läggs ut på marken och 1–2 frivilliga poliser ställer sig bredvid den. Alla andra som föreställer greenpeace-aktivister sätter sig ner på presenningen och tar ett hårt tag om varandra. Polisernas uppgift är att få loss alla aktivister från varandra och dra ut dem från klungan. Samtidigt ska aktivisterna hela tiden ropa: "Det gäller våra liv, det gäller våra barn, inga poliser i innerstan!"

Evighetsbrännboll

Till leken behövs en (eller flera) mjuka bollar. Alla bränner alla. När bollen rullar på marken får vem som helst ta den och bränna någon genom att kasta bollen på personen. När man blir bränd går man utanför planen och väntar på att den som bränt en i sin tur blir bränd och man själv får komma in på plan igen.

Ålderdomshemmet brinner

Fungearar som den klassiska leken fruktkompott, men parvis med efternamn. Om personen i mitten ropar "ålderdomshemmet brinner" får alla byta plats.

Amöba

Deltagarna går omkring som AMÖ-BOR: genom att upprepa "amöba amöba" och göra en bröstsimrörelse. När amöban träffar en annan amö-

PÅ HÖSTDAGARNA
i november lärde
Katarina Wester-
lund ut skribale-
kar. Här leks det
”Amöba”.
FOTO: CHANETTE
HÄRUS

Katarinas fem i topp-lekar

1. Kaptenen befaller
2. Amöba
3. Gambia
4. Blinkmördaren
5. Klädnypskaos

ba spelar de en omgång sten-papper-sax och vinnaren utvecklas till en TSIRPTSIRP: som viftar på fingrarna och upprepar ”tsirptsirp tsirptsirp”. Efter att tsirptsirp träffat en av sin egen sort och vunnit än en gång i sten-papper-sax blir denna SUPERBROILER: upprepar ”superbroiler” och går omkring viftande med armarna framför sig. Efter superbroiler blir man människa och kan ställa sig vid sidan av leken.

Klädnypskaos

En viss mängd klädnypor delas ut till varje deltagare som kniper fast dem någonstans på sina kläder. Deltagarnas uppgift är att försöka få mest klädnypor genom att stjäla till sig dem från andra och knipa fast dem på sig själv. Kan också utföras så att man försöker bli av med alla klädnypor.

NAMNLEKAR

Filtleken

En filt behövs. Deltagarna delas in i två lag och mellan de sittande lagen håller två personer upp en filt. En person från båda lagen sätter sig precis framför filten och när filten släpps ner ska de så snabbt som möjligt säga namnet på personen framför dem. Förloparen går över till det vinnande laget.

Namn med adjektiv

Deltagarna står i en ring och ska turvis säga sitt namn och ett positivt adjek-

tiv som beskriver en själv (soliga Stefanie). Nästa person gör samma sak, men upprepar också den föregående. Nästa upprepar igen de båda föregående osv. Den sista måste komma ihåg hela ringen.

Byta namn

Alla går omkring i ett utrymme och presenterar sig för varandra. När man skakar hand och presenterar sig byter man namn med den man skakat hand med. Så när man presenterar sig till nästa person, använder man det nya namn man just fått och byter namn igen. Leken fortsätter tills man hittat sitt eget namn, varefter man får ställa sig vid sidan.

Namn med rörelse

Deltagarna ställer sig i en ring och någon börjar med att säga sitt namn och att göra en valfri rörelse. De övriga deltagarna ska sedan i kör säga ”Hej (namn)” och upprepa rörelsen. Sedan går turen till nästa och fortsätter genom hela ringen på samma sätt.

INNELEKAR

Gambia

Deltagarna ställer sig i en cirkel och tar varandras händer. Någon börjar en impuls genom att med sin ena fot röra foten till personen bredvid sig, som skickar impulsen vidare med foten till nästa person. När man rört vid någons fot ska ens egen fot stanna på plat-

sen där man rört den. Så småningom börjar ringen trassla till sig. Deltagare faller ut då de inte längre kan hålla balansen och ramlar. De som står längst kvar vinner. Observera gruppstorleken.

Kaptenen befaller

Deltagarna går fritt omkring och lekledaren börjar ropa ut befallningar.

PARTY: Två personer ska dansa tillsammans. LIVBOJ: Tre personer. Två håller varandra i händerna som boj och en person står mellan dem.

RÄDDNINGSBÅT: Två personer håller varandra i händerna och skapar båten medan två personer rör innanför. SJÖSTJÄRN: Fem personer står i stjärnfigur med händerna utsträckt mot mitten. Alla befallningar måste börja ”Kaptenen befaller...” . Den som inte ryms med i en formation eller gör fel faller ut ur leken.

Kramkaptenen

Fungerar som *Kaptenen befaller*, men med kramar. I stället för sjetemat ropar lekledaren bara ut olika siffror och deltagarna ska då hitta rätt mängd personer att krama.

Romeo och Julia

Till leken behövs två ögonbindlar. Bland deltagarna väljs en Romeo och en Julia som båda får ögonen förbundna. Resten av deltagarna ställer sig i en cirkel runt dem. Poängen är att Romeo ska få fast Julia. Romeo letar efter Julia genom att ropa ”Julia var är du?” och då ska Julia svara ”Här är jag Romeo”.

Det gäller att fundera på gruppstorlek, och om de som ska leka är försiktiga eller utåtriktade. När man håller ett lekpass är planeringen viktig.

Katarina Westerlund

Skoleken

Två stolar, åtta skor och två ögonbindlar behövs. Två frivilliga deltagare får ögonen förbundna och resten av deltagarna sätter sig på stolar i en cirkel runt dem. Innanför cirkeln finns också två stolar och åtta skor utspridda. Personerna innanför cirkeln ska hitta fyra skor var och ställa dem under varje stolsben på sin egen stol. Den som är först färdig vinner.

Blinkmördaren

Deltagarna sätter sig i en cirkel och blundar medan lekledaren går runt och väljer en mördare och en polis genom att röra vid deras ryggar. Mördarens uppgift är att mörda sina medspelare genom att blinka åt dem. Polisen som står i mitten försöker lista ut vem som är mördare. Polisen har tre gissningar.

Rulltrappan

Det behövs stolar för varje deltagare plus en ledig stol. En person får i uppgift att försöka sätta sig på den tomma stolen medan alla andra rör sig som en domino-effekt från en stol till en annan. Personen utan stol får klappa i händerna när som helst vilket betyder att rulltrappan måste byta håll. När personen till slut lyckas sätta sig på den tomma stolen, är det den som rört sig för långsamt som blir den nya inhopparen.

Lekarna är samlade av Stefanie Lindroos och Katarina Westerlund.

SORG. I slutet av maj 2011 förändrades Johanna Packaléns liv för alltid. Hennes tre år yngre syster omkom i en mopedolycka, bara femton år gammal. Mycket är som förr – och samtidigt helt annorlunda.

Att lära sig leva med saknaden

TEXT OCH FOTO: CHANETTE HÄRUS

När Johanna Packalén var aderton år omkom hennes tre år yngre syster i en mopedolycka. Även om händelsen var livsförändrande fortsatte livet som förr.

– Jag minns exakt hur olycksdagen såg ut, och dagen efteråt. Just då var det faktiskt inte så farligt. Det var först efteråt, när chocken kom, som det blev jobbigt.

När den första chocken var över kände hon sig lugnare.

– Jag gjorde sådant som jag ändå skulle ha gjort, typ att sitta vid datorn. Men egentligen vet jag inte om jag var i chocktillstånd i ett par dagar eller i ett halvt år.

Efter olyckan var det många människor som kom till olycksplatsen för att tända ljus. Också Johanna Packaléns klass tog sig till olycksplatsen.

– Det var trevligt att folk visade att de brydde sig.

Tung stämning hemma

Efter olyckan var det så tung stämning i hemmet att Johanna Packalén började undvika att vara hemma.

– Det var så mycket folk här så jag

”Jag vände mig inte till någon kyrka, varken den lutherska eller pingstkyrkan. Jag vände mig uppåt.”

Johanna Packalén

satt ganska mycket på olycksplatsen i stället. Jag undvek att vara hemma i flera månader, eller också satt jag för mig själv på mitt rum. Det var annan stämning på nedre våningen än på övre. Jag undviker fortfarande att vara hemma ibland, men inte lika mycket, för stämningen är inte densamma mer.

Johanna Packalén berättar att det inte syntes på henne att hon var så förkrossad. Livet fortsatte ändå. Olyckan skedde precis innan en provvecka skulle börja.

– Alla lärare visste att de inte kunde behandla mig som vem som helst. De kunde inte förvänta sig att jag skulle klara mig lika bra i proven som alla andra. Så de sa att jag inte behöver skriva proven om jag känner att jag inte orkar och att jag blir godkänd i kursen ändå och inte behöver göra extra arbete. Jag tycker det var jättefint att de såg till mina behov.

Sommaren efter olyckan flöt på som vanligt, men hösten blev ovanligt tung.

– Det var inte så att jag sörjde hela tiden, men det blev ändå jättetungt att klara av vardagliga saker. Samtidigt började studentskrivningarna.

Hon började träffa skolans kurator och psykologer som kommunen

ordnade. Men hon har inte bearbetat olyckan så mycket på egen hand.

– Jag började skriva på en historia på finska för att ge uttryck för allt som jag kände. Den är inte exakt likadan som min historia, men lite liknande. Men den har aldrig blivit klar. Jag vet inte hur jag ska fortsätta.

Skolan kändes tung och vitsorden började sjunka, men Johanna Packalén tycker ändå att lärarna gjorde ett gott jobb med att stöda henne.

– Jag fick extra tid att göra uppgifter i många ämnen. Jag fick inte låta bli att göra uppgifterna, men lärarna visste att om det gick sämre för mig kunde det bero på sorgen.

Det var speciellt med språken. Det kändes extra svårt att göra ett gott jobb.

– Mitt vitsord i modersmål sjönk radikalt, men sedan steg det igen från sju till tio. Men även finskan och engelskan påverkades, speciellt finskan. Det var underligt nog som om jag blev bättre på finska i skrift, men sämre i tal.

Men trots att det blev en extra tung höst gick studentskrivningarna bra och Johanna Packalén fick bra betyg.

Vardagen som förr

Vardagen tycker hon ändå inte har

förändrats så mycket.

– Jag gör små spontana saker mer sällan, som att spela bordsspel och kortspel. Jag sitter mera för mig själv på mitt rum, men det gjorde jag mycket förr också. Men jag vet att det inte finns någon ordentlig sysselsättning hemma och jag vill inte sitta ensam på mitt rum hela tiden, så jag söker mig mycket ut också.

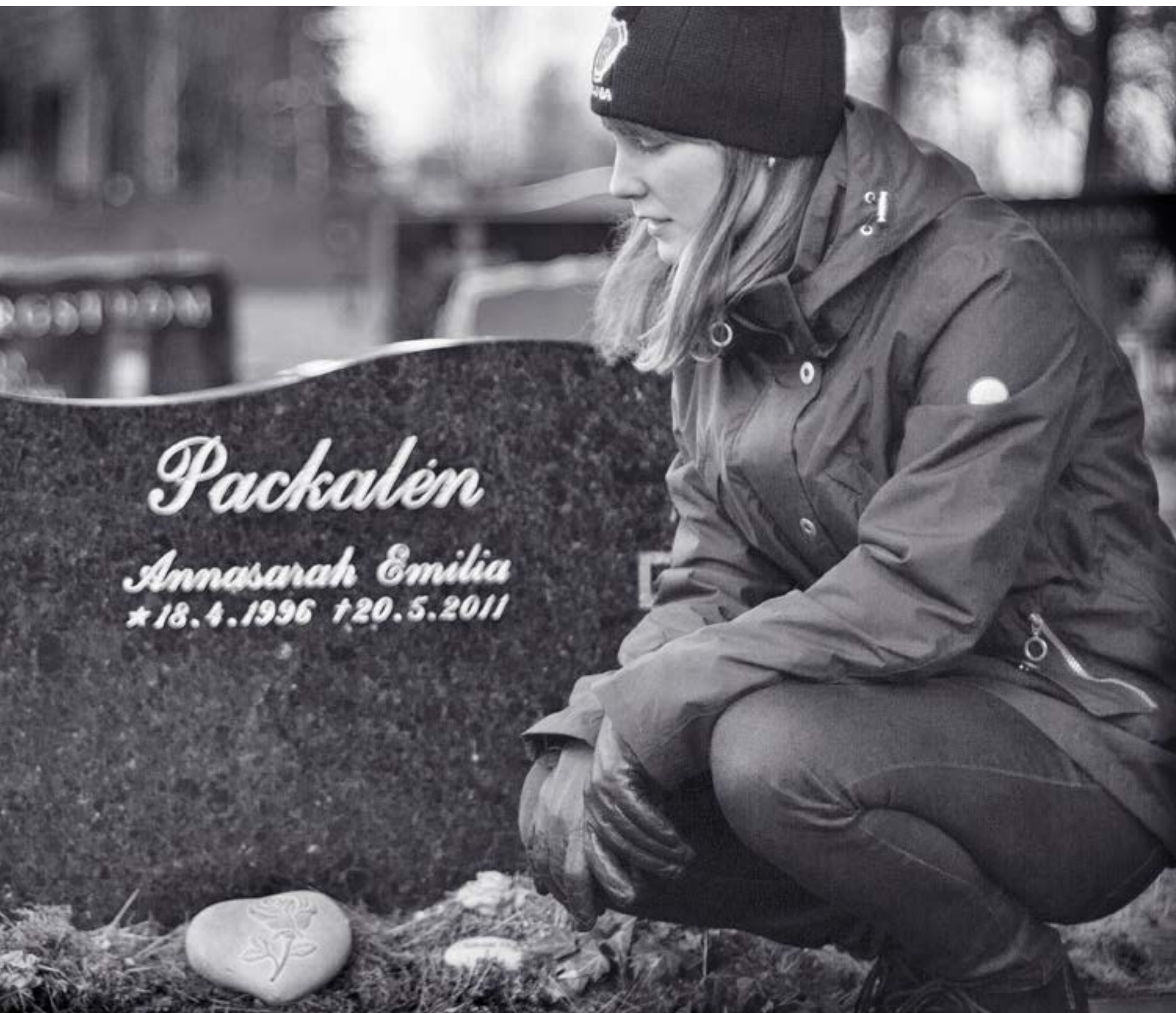
Men det finns situationer som blivit väldigt annorlunda.

– Jag har inga andra syskon så jag och min syster stod varandra väldigt nära och gjorde mycket tillsammans. Vi hade många gemensamma vänner. Jag minns henne som en ljus, mjuk och godhjärtad person som alltid ställde upp för sina vänner och familj. När hon sedan gick bort kändes det konstigt att umgås med en del kompisar. Jag kände mig ensam och undrade vad jag gjorde där. I släktsammanhang blev det också jobbigt, och det är det fortfarande. Det var alltid hon som skötte diskussionerna och jag bara hängde med.

Eftersom Johanna Packalén inte längre har sin syster att förlita sig på i olika situationer har hon tvingats bli mer social.

– Jag vet inte om jag hade blivit så

pass social som jag är i dag om jag inte hade tagit på mig hennes roll. Jag kände inget tvång att ta på mig den rollen, men det kändes som att någon måste ha den. Jag är inte längre rädd för situationer som känns konstiga.

Trots att hon inte har sökt hjälp har hon ändå vetat att hon skulle ha fått hjälp om hon bätt om den.

– Folk sa att de finns där för mig om jag behöver tala med någon. De visade att de brydde sig om mig och det kändes mycket bättre redan då. En del frågade hur jag vill att de ska bemöta mig och jag tyckte att de skulle vara helt som vanligt.

Vände sig till Gud

Men det är inte bara vänner och anhöriga som har erbjudit henne sin hjälp, utan även två olika kyrkor.

– De första veckorna efter olyckan kom två personer från den lutherska kyrkan hem till oss för att tala med mamma och pappa. Ibland var jag också med.

Trots att Johanna Packalén hör till den lutherska kyrkan har hon varit aktiv inom pingstkyrkan hela sitt liv. Också där erbjöds hon hjälp.

– Det var ungefär likadan hjälp från

pingstkyrkans håll som från den lutherska. Om jag hade velat ha hjälp av kyrkan hade det fallit sig naturligare för mig att söka mig till pingstkyrkan. Det är där jag har största de flesta av mina kompisar.

Även om hon inte tyckte sig behöva den hjälp som kyrkorna erbjöd har hennes tro blivit starkare efter olyckan.

– Jag vet inte om det är på grund av olyckan eller om det skulle ha skett ändå. Redan ett år före olyckan hade jag bestämt att jag vill ha en personlig tro och då blev den ju starkare med tiden.

– Jag har inte haft någon annan än Gud att förlita mig på. Jag har inte kunnat göra någonting åt saken eller svara på varför det hände. Jag har bara kunnat söka styrka någonstans ifrån. Jag hade inget annat val än att luta mig mot något och jag kunde inte luta mig mot andra människor. Jag vände mig inte till någon kyrka, varken den lutherska eller pingstkyrkan. Jag vände mig uppåt.

Johanna Packalén har blivit mera orolig sedan olyckan.

– Genast när en kompis inte dyker upp i tid utan att höra av sig blir jag rädd att det har hänt något. Jag tänker att det kan hända något när som helst, inte nödvändigtvis en dödlig olycka, men

ändå något. Jag oroar mig också för att jag inte ska få reda på om det händer någon något, fast jag vet att rykten sprider sig som en löpeld.

Att tala hjälper

Det hjälpte henne att tala med kompisar om olyckan. Men hon ville också visa att hon fanns där för dem.

– När allting hände började jag instinktivt söka mig till starkt troende personer. Men jag sökte mig också till personer som inte har någon tro alls och som påverkats av min systems bortgång. När man har en tro har man ändå ett hopp om att ses igen och jag ville ge det hoppet till dem som inte var troende. Jag ville ha något av dem som hade stark tro och jag ville ge något till dem som inte hade någon tro.

Det blev också viktigt för henne att se till att alla andra som sörgde tog hand om sig själva.

– Jag ville först se till att de klarade sig och fick den hjälp de behövde. Jag kände att om jag blev svag när alla andra var svaga skulle det inte ha fungerat. Det var inte så att jag behövde lida eller vara utan hjälp, men jag ville först se till att mina vänner och släktingar klarade sig.

FÖR JOHANNA

Packalén var det viktigt att se till att de som sörgde tog hand om sig själva.

I början talade Johanna Packalén inte så mycket med andra om olyckan, men på senare tid har behovet vuxit.

– Ibland vill jag tala med människor som inte vet så mycket om olyckan så att jag får berätta om den på nytt utan att de tröttnar. Det hjälper underligt mycket att tala med folk man inte känner så bra.

Att prata om det som hänt tycker Johanna Packalén är viktigt. Den som har en kompis som sörger ska visa att kompisens inte behöver sörga ensam.

– Man ska inte börja tala om sina egna problem utan bara visa att man finns där och vill umgås. Man behöver inte pracka hjälp på den andra, då drar sig kompisens kanske hellre undan. Men samtidigt ska man inte låta den andra bearbeta allting själv.

Hon tror att det är viktigt att få ut sorgen i någon form.

– Man kan skriva av sig också, det är bra att få ner det på papper. Och så brukar jag säga: lita på Gud. Fast det verkar mörkt så vet han nog vad han gör. Det kommer faktiskt någonting bra ut av sådant här och inte bara en massa negativa saker. Det har också hänt många bra saker efter olyckan. I slutändan hamnar vi ändå i samma himmel.

ELLIPS

Vad är Gud?

Många människor i dag tycker att allt prat om en "Gud" i bästa fall inte är mycket mer än en hjärtevärmade vissling i mörkret. Är det överhuvudtaget möjligt att tänka realistiskt och ärligt om en sådan varelse som vi kallar Gud?

Den här frågeställningen är utgångspunkten för den amerikanske, katolske teologieprofessorn **John F. Haughts** bok *What is God* (1986).

Haught föreslår att vi inte genast frågar oss "vem" Gud är, som är det vanliga och kanske känns mest naturligt för teister. I västerländsk kultur är Gud oftast en person men Haught säger att det kan löna sig att först närma sig frågan mera kritiskt och filosofiskt med ett "vad" är Gud.

Det första vi behöver göra är att titta närmare på begreppet mysterium. Var i våra liv stöter vi på det som är mystiskt och hur talar vi om det? Enligt Haught möter vi i vår vardag en transcendent mysteriedimension i våra upplevelser av djup i tillvaron, i våra tankar om framtiden, vår frihet att välja, i upplevelser av skönhet och i sökandet efter sanning.

Alla de här dimensionerna är närvarande varje dag i våra liv. Våra tankar och känslor inom dessa områden är öppna för en kritisk analys och för reflektion, säger Haught.

Möjligheten till ett gudsmöte ligger i hur vi reflekterar, hur vi tolkar och hur vi talar om just dessa "mystiska" dimensioner i våra liv.

För att kunna uppleva Gud som något verkligt måste vi först ha en förmåga att förundras. Allting i livet har en förmåga att förmedla en känsla av kontakt med den ultimata verkligheten och därmed med Gud, säger Haught.

• TOMAS VON MARTENS

Klapp & klang och oratoriekör lika viktiga

JUBILAR. Att spela fem gitarrackord på dagisgolvet är lika viktigt som att leda en oratoriekör för kantor Kaj-Gustav Sandholm. I bägge fallen handlar det om församlingsverksamhet.

TEXT OCH FOTO: ROLF AF HÄLLSTRÖM

Kaj-Gustav Sandholm, i dag pensionerad i två repriser, har 52 år bakom sig som kantor.

– Också för femtio år sedan diskuterades kantorens framtid. Gissningen då var att slutet inte är långt borta.

I dag gäller oron att församlingarna i ett kärvt ekonomiskt läge sparar bort högskoleutbildade kyrkomusiker till förmån för någon som "kan spela tre ackord på gitarr".

– Självt spelade jag ofta bara tre ackord på gitarren, säger Sandholm om åren då han byggde upp Klapp och klang-verksamheten i Mariehamns församling.

Klapp och klang för tre- till sexåringarna är lika mycket kyrkomusik som Matteuspassionen, understryker han:

– En kantor får inte köra sitt eget race. Det leder bara till konflikter.

För Sandholm har församlingen alltid varit odelat en och han själv en av medarbetarna.

– Musik är inte en egen del i församlingen. Den ska vara integrerad i det övriga församlingsarbetet, säger han.

Ta vara på resurserna

Men självfallet ska en kyrkomusiker kunna mer än några ackord.

– Vi har fina kyrkor. Vi har fina orglar. Varför inte ha utbildade kyrkomusiker som kan utnyttja dem?

Sandholm jämför en församling med kommunens hälsocentral.

– En hälsocentral behöver allmänläkare, inte specialister.

Men är församlingsmusikerna fler som under Sandholms 33 år i Mariehamn har man möjlighet att tillvarata kantorernas olika kunnande.

– Man kan inte begära att alla ska

kunna både gospel och barockmusik.

Formell kompetens är viktig, men lika viktigt är att kunna engagera folk:

– Jag hade inte kunnat göra någonting utan att få människorna med mig, säger Sandholm och tänker på alla de körer han lett under sina kantorsår.

Vi sätter oss i ringen

Sandholm har enligt egen utsago suttit "hundratusen gånger" på golvet och sjungit "Vi sätter oss i ringen och tar varann i hand" med barn i åldern tre till sex år. Det är kanske inte hans favoritmusik men ingår i uppdraget som församlingstjänare.

Han berättar historien om lilla Ida som sitter på köksgolvet hemma och ackompanjerar sig själv med luftgitarr. När hon kommer till "och Gud är allas pappa" får hon frågan vem den där Gud är?

– Det är Kajs vän och han bor med honom, var lilla Idas teologiskt oangripbara svar.

Daghemmen i Mariehamn tog kontakt och frågade om han inte kunde hålla klapp och klang på dagis också. Ryktet spred sig och verksamheten sattes i system.

– Som mest hade jag 26 grupper i månaden, minns han, tacksam över att han senare kunde dela ansvaret med sina kolleger.

Det var inte självklart då heller att församlingen skulle få komma till stadens dagis, minns Sandholm. Med saklig argumentering kommer man långt. Fast lite principiellt fel var det av stadens personal att svara "det är okej om det är Kaj som kommer".

KAJ-GUSTAV SANDHOLM har suttit "hundratusen" gånger på golvet och sjungit "Vi sätter oss i ringen och tar varann i hand."

Samarbete ska det vara

I barnkören han startade hade han som mest över hundra stycken sju- till tioåringar, på en gång.

– Du måste veta hela tiden vad du ska göra, annars går det inte. Det är som en minutplanerad show, säger han.

Dessutom måste logistiken fungera. När han senare efter sin första pensionering jobbade under flera år som kantor i Jomala stod församlingen för skolskjutsen så att eleverna kom hem från körövningarna efter skolan. I ett fall fick de yngre barnen komma till församlingshemmet under håltimmen före körövningen till ett timplågt eftis.

Redan tidigt insåg Sandholm vikten att presentera sina planer för kyrkorådet. Den enda gången alla inte var med på noterna var när Oratoriekören startades. Då kom det en reservation i protokollet.

En minibiografi per dag

ANDAKTSBOK

Trons vittnen. Berättelser för daglig läsning.

Författare: Peter & Joel Halldorf.
Förlag: Libris 2013

Far och son **Peter** (f.1958) och **Joel Halldorf** (f.1980) har skrivit en andaktsbok där det för varje dag finns

en berättelse om ett trons vittne, någon som genom sitt liv och sin gärning vittnat om sin kristna tro och vad en sådan tro kan åstadkomma.

Det finns inga bevis för den kristna tron, säger författarna i sitt förord. Men det finns vittnen och berättelserna om deras liv är glöddande tecken. Vittnenas liv är en förlängning av Jesu liv

och deras liv skriver nya kapitel i Kristushistorien.

Berättelserna om martyrer och helgon lästes i den tidiga kyrkan som ett komplement till läsningen av bibeltexter. De utgör en förlängning av Skriften utan att vara kanoniska.

Peter och Joel Halldorf har samlat berättelser om vittnen från olika perioder i kyrkans historia, med början i det första årtusendet och framåt. Med finns kristna från olika kristna tradi-

tioner: lutheraner, katoliker, ortodoxa, frikyrkliga väckelserörelser.

När vi ser tecken på Kristuslikhet i andra konfessioner vidgas med nödvändighet vår förståelse av Kristi kropp, skriver författarna.

Även om teologisk oenighet består, kan vi inte blunda för det flöde av Andens liv som strömmar från människor i en kyrka eller rörelse vi kanske tidigare avfärdat eller utpekade som representant för villfarelse.

Kartan ritas dramatiskt om och vi lyfts ur provinsialism och sektarism. Guds storhet och evangeliets universalitet framträder.

Halldorfarnas andaktsbok kan också läsas som en vanlig bok och användas som en uppslagsbok. I de komprimerade personporträtten på varje sida i boken får man upp ögonen för vilka mirakel en kristen tro kan åstadkomma i den enskildes liv och gärningar.

• TOMAS VON MARTENS

Halvvägs till himlen

Passioner, requiem och andra större körverk är underbar musik. Juloratorier framförs i alla större städer i Europa, men det är fråga om miljonstäder. Det fina är att få göra det på hemmaplan.

– En duktig amatörcör kombinerad med en yrkesorkester lyfter körens kvalitet med femtio procent. Att få vara med om att framföra stora verk, det är som att vara halvvägs till himlen, säger Sandholm.

Är man ledare för ett projekt måste man förstås kunna det musikaliska. Men därtill behövs en stor portion organisationsförmåga.

– Tar man en orkester från Stockholm måste logistikdelen fungera. Smörgåsbordet på färjan ska vara beställt och bussen ska vänta på stranden. En stor förmån i Mariehamn är att inkvarteringen kunnat ordnas på Lemböte lägergård.

Ofta kommer musikerna från Operan i Stockholm och har kanske spelat med en världsberömd dirigent kvällen innan. Sen ska de göra samma sak med en landsortskantor.

– Man är alltid lite spänd inför yrkesmännen. Efter en liten stund fungerar det. Det gäller att veta vad man vill.

Alla vinner

Oratoriekören är inte enbart en församlingsangelägenhet. För den åländska kören har självstyrelsen varit en välsignad sak. Det har varit kort väg att gå till dem som har ansvar för kulturen och säga ”vad jag behöver är det här”.

Till Sandholms favoriter bland de stora verken hör Mendelsons andra symfoni där alla texterna är hämtade direkt från Bibeln. Det krävs både stor kör och orkester så det gällde att ha kontakt med landskapet för att få det hela att gå ihop. Slutresultatet blev att verket framfördes vid invigningen av det åländska kulturcentret Alandica år 2009. Från församlingens sida en lovsång till Gud och ur landskapets synvinkel ett högtstående kulturverk.

Ett både och i stället för antingen eller.

”Musiken är inte en egen del i församlingen. Den ska vara integrerad i det övriga församlingsarbetet.”

Ta det mänskliga på allvar

BOOK

Gudstjänstens kärnvärden. Om relationer, värden och form i gudstjänsten.

Författare: Martin Modéus
Förlag: Verbum Förlag.

Martin Modéus är biskop i Linköpings stift och har arbetat med gudstjänstförnyelse i Sverige. Han har även inspirerat arbetet i Borgå stift, inte minst genom att hålla föreläsningar och dra kurser för stiftets anställda och lekmän. Hans arbete är aktningstvärt och jag inspireras av hans vägran att ge upp på gudstjänsten inför misströstande gudstjänststatistik.

Modéus grundläggande tes är att arbetet med att förnya gudstjänsten oftast blir en diskussion om gudstjänstens form (Ska man ha procession och växel-läsning? När ska man stå? och så vidare). Han menar dock att en sådan diskussion har väldigt lite att göra med hur människor överlag upplever en god gudstjänst. Medan formdiskussionen handlar om frihetsberövande systembyggande föreslår Modéus att man hellre ska starta förnyelsediskussionen i de värden som församlingen menar utmärker en god gudstjänst, exempelvis gemenskap, glädje, helighet och igenkännande.

I boken *Gudstjänstens kärnvärden* diskuterar han församlingens kärnvärden som utgångspunkten för församlingens gudstjänst-arbete samt ger verktyg till både anställda och lekmän för detta arbete. Första delen fungerar som en intro-

duktion i arbetet med kärnvärden medan del två är en fördjupning i temat. I bokens avslutande del går han igenom tio stycken värden som han menar återkommer i de diskussioner som han haft med människor. Dessa värden fördjupar han och problematiserar även i någon mån.

Jag upplever att en allmän tendens i kyrkans gudstjänstliv är att det tenderar att glömma bort världen genom att i för stor utsträckning betona det ”andliga”. Men det är specifikt världen som kyrkan är kallad att bära upp till nattvardsbordet och till denna värld hör det mänskliga. Den stora förtjänsten i boken är därför att Modéus visar att församlingarna måste ta det mänskliga på allvar. Hur kan vi hävda att kyrkan förverkligar sitt gudstjänstupdrag om vi tvångsmässigt skapar strukturer där värden och världen inte kan andas? Därför kommer Modéus betoning av gudstjänstens kärnvärden som en viktig påminnelse till hela församlingen: En gudstjänst som inte synliggör de värden som utgör ett gott liv är en omänsklig gudstjänst.

Men på samma gång har Modéus en tendens att trivialisera formfrågor till den grad att de blir obetydliga. Former kan endast stöda församlingens kärnvärden enligt honom men jag vill hävda att liturgin är församlingens grundläggande sätt att söka efter dessa kärnvärden. Genom liturgin förmår församlingen alltså förstå vad som är ett ”gott” kärnvärde och är därför ett nödvändigt korrektiv till en mänsklighet med snedvidna begär.

Trots att boken skul-le ha gagnats av en mera nyanserad bild av liturgin som tolkare av församlingens kärnvärden vill jag ändå hävda att kyrkans gudstjänstliv skulle bli mera levande om de som arbetar med gudstjänsten tog till sig Modéus idéer.

■ FREDRIK PORTIN

FÖRSAMLINGARNA MÅSTE ta det mänskliga på allvar anser Martin Modéus i sin bok. FOTO: MAGNUS ARONSON / IKON / SVENSKA KYRKAN

Collianders verk ställs ut

KONSTUTSTÄLLNING. I Valamo kloster pågår en utställning om **Ina Collianders** verk. Utställningen går under namnet *Enkelit kanssamme*, (*Änglarna bland oss*) och pågår till slutet av augusti.

Ina Colliander (1905–1985) är en känd konstgrafiker och **Tito Collianders** maka. Colliander föddes i Sankt Petersburg och visade redan tidigt

konstnärlig begåvning. Då hon var femton började hon studera på Skolan för konstens främjande, i Sankt Petersburg, och 1923 emigrerade hon till Finland och kom in på Aalto-universitetets högskola för konst, design och arkitektur i Helsingfors. Efter studierna jobbade hon några år på Werner Söderströms bokbinderi i Borgå som illustratör.

INA COLLIANDERS teckning *Lehtien suhina* (*Lövens svichande*) är ett träsnitt i färg från år 1953.

Colliander är mest känd för sina träsnitt som föreställer änglar. Också andra religiösa och bibliska motiv förekommer i hennes konstverk. Förutom träsnitt gjorde hon också oljemålning-

ar, pastell- och akvarellmålningar.

Valamo klostrets utställning i Heinävesi presenterar Collianders verk från 1920-talet ända fram till 1980-talet. Verken kommer från Valamo kloster, från Joensuu och Lapinlahti konstmuseum och från privata samlingar.

Collianders son **Sergius Colliander**, som vigdes till

prästmunk i Valamo kloster, minns att konsten alltid var en del av vardagen i hans mors liv.

–Hela hennes hållning kunde skäppas i ett ögonblick då hon började fokusera på någonting i omgivningen. Sedan dök skissblocket och pennan fram. Då var det bäst att inte störa henne, minns Sergius Colliander.

■ MALIN AHO

Mixa och Matcha

FRÅGESPORT. Mixa och matcha dina kunskaper i Kyrkpressens frågesport. Vår nästa tävlande är Cecil Hagelstam. Konstruerad av Jesper von Hertzen.

MEDTÄVLARE: CECIL HAGELSTAM

Namn: Cecil Hagelstam.
Ålder: 55.
Yrke eller titel: Bokhandlare.
Hemort: Helsingfors.
Favoritmat och -dryck: Vatten och bröd.
Lyssnar helst på: Fågelsång.
Rekommendera en bok!: Kjell Westös *Hägring 38*.
Skulle vilja resa till: Hanoi, Vietnam.
Tråkigaste hemgöret: Ligga i sängen.
Om jag vore en biblisk person skulle jag vara: Gud.
Min åsikt om frågesporter: Idiotiska.
Kommentar om frågorna: "Utmärkta frågor".

FOTOT PÅ Cecil Hagelstam är taget 1985.
FOTO: CHRISTIAN OLIGASTRI

FRÅGESPORTSRESULTAT: 23/25

BRITTISKA TV-DECKARE & PLATS DÄR DE FLESTA, ELLER MÅNGA, FALL SKER

a) Kommissarie Morse	1) St. Mary Mead (fiktiv plats)
b) Charles Wycliffe	2) Devon och Cornwall
c) Jim Bergerac	3) Oxford
d) Tom Barnaby	4) Midsomer (fiktiv plats)
e) Miss Marple	5) Jersey

Resultat: 3/5

VITA VINER & URSPRUNGSLAND

a) Tarapacá Santa Cecilia Sauvignon Blanc 2013	1) USA
b) Riesling Lieu-Dit Muehlforst 2012	2) Chile
c) Cloudy Bay Te Koko 2010	3) Sydafrika
d) Ferrari-Carano Fumé Blanc 2011	4) Nya Zeeland
e) Boschendal Elgin Chardonnay 2011	5) Frankrike

Resultat: 5/5

FORMEL-1-FÖRARE & ANTAL VÄRLDSMÄSTERSKAP

a) Kimi Räikkönen	1) Ett
b) Michael Schumacher	2) Två
c) Sebastian Vettel	3) Tre
d) Mika Häkkinen	4) Fyra
e) Ayrton Senna	5) Sju

Resultat: 5/5

KÄNDA FINLÄNDSKA MANLIGA KONSTNÄRER & BERÖMDA MÅLNINGAR

a) Albert Edelfelt	1) Drottning Blanka
b) Ferdinand von Wright	2) Stridande tjädertuppar
c) Akseli Gallen-Kallela	3) Trälar under penningen (Sved)
d) Hugo Simberg	4) Sårad ängel
e) Eero Järnefelt	5) Ainomyten

Resultat: 5/5

MÄKTIGA KVINNOR INOM EU & HEMLAND

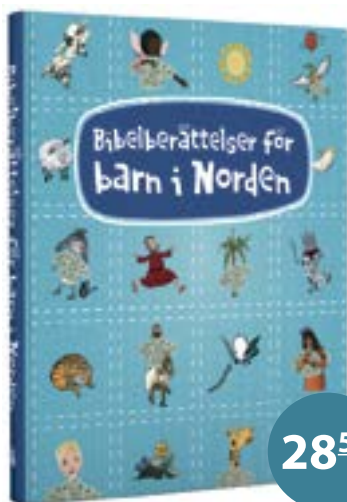
a) Benito Ferrero-Waldner	1) Nederländerna
b) Viviane Reding	2) Storbritannien
c) Catherine Ashton	3) Österrike
d) Neelie Kroes	4) Luxemburg
e) Simone Veil	5) Frankrike

Resultat: 5/5

Svaren: Brittiska TV-deckare & Plats där de flesta, eller många, fall sker: a-3, b-2, c-5, d-4, e-1
Vita viner & Ursprungsland: a-2, b-5, c-4, d-1, e-3
Formel-1-förare & Antal världsmästerskap: a-1, b-5, c-4, d-2, e-3
Kända finländska manliga konstnärer & Berömda målningar: a-1, b-2, c-5, d-4, e-3
Mäktiga kvinnor inom EU & Hemland: a-3, b-4, c-2, d-1, e-5

Nyhet! Bibelberättelser för barn i Norden

Ett samprojekt mellan nordiska kristna förlag

Daniel, Ester, Jona – kommer du ihåg dem? Varje generation behöver sin egen Bibel. *Bibelberättelser för barn i Norden* presenterar 68 bibelberättelser för barn av vår tid. Femton nordiska författare och femton illustratörer har fått tolka och förmedla berättelserna på sitt eget sätt, med utgångspunkt i barnets värld. Den nya barnbibeln har ett modernt och nordiskt uttryck med rum för humor och barnets undran över livet.

Från Svenskfinland deltar Monica Vikström-Jokela med sex texter.

Finska illustratörer: Elina Warsta, Jukka Lemmetty, Lena Frölander-Ulf och Nadja Sarell.

UTKOMMER 23 JANUARI!

28⁵⁰

158 sidor
format: 220 x 255
inbunden

Passar för barn kring 6 år och uppåt. Använd i församlingens barngrupper eller läs högt hemma!

”

Jag heter Maria. En dag var jag hemma i vårt kök och skulle just dricka vatten. Då blev det plötsligt alldeles stilla och ljus, både inom mig och omkring mig. När jag vände mig om såg jag en ängel som stod där. Jag blev faktiskt riktigt rädd. Jag är inte så van vid änglar.

E-böcker!

Visste du att du enkelt kan köpa några av våra titlar som e-böcker på Elisa-Kirja?
<https://kirja.elisa.fi/ekirja>

Tommy Hellsten
Du är mer än du anar
En bok om hur själen gör sig påmind och vill bli delaktig i människans liv.

27⁹⁰

BILDLUDBOK!

Annika Rautoma & Karin Nordberg
Karmela Kamel
En fin berättelse om vänskap och tolerans.

17⁹⁰

Henrik Huldén (red.)
Mänskligt – Vad rör sig i huvudet på en karl?
En antologi skriven av män i olika livssituationer.

21⁹⁰

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Skötsam, rökfri första årets universitetsstuderande söker förmånlig etta i centrala Helsingfors från 1.4.2014. Tel. 050-5177848 / Ellen

Vi är ett rökfritt, skötsamt, troende och studerande par som söker hyreslägenhet på 40-70m² i södra H.fors. Tel: 050-4455151/ Sebastian

Par önskar hyra 2a/3a i centrala Helsingfors. Rökfria, utan husdjur och skötsamma studeranden, båda i slutskedet av studierna (arkitekt & dokumentärfilmare) och med deltidssarbeten. Kontakt via 04573420707 eller annika839@gmail.com

Nyförlovat ungt par söker hyresbostad i Vasa från och med juni. Vi är skötsamma, rökfria och ansvarsfulla. Tag kontakt på 050 401 8231.

Önskas hyra: Tvåa i Helsingfors (gärna Tölö/Berghäll/centrum). Vi är ett rökfritt par med stadig inkomst. Tel: 050-4670784/Sanna

UTHYRES

2 rum + kök i Åbo på Köpmansgatan uthyres. Hyra 530 €/må inklusive vatten. Tel: 050-1490.

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

BUS WESTER

Res med oss!

Tel: 044 3234940
www.buswester.fi

**Bågar från 10€
+ inslipning
+ fodral**

Kyrönmaan Näkö Oy

Asematie 5, 66440 Tervajoki
Oppet: må-fr 9-17, lö 10-12
Tfn 478 5440.
Nödsituationer 040-708 2259

KUNGÖRELSE

KYRKAN I HELSINGFORS

Helsingfors kyrkliga samfällighets **gemensamma kyrkofullmäktige** sammanträder torsdagen den 30 januari 2014 klockan 18 i Församlingarnas hus, Tredje linjen 22.

En förteckning över ärenden som kommer att föredras vid sammanträdet är från och med 22.1.2014 framlagd på anslagstavlor vid Helsingfors församlingars pastorexpeditioner och på den kyrkliga samfällighetens anslagstavla, adress Tredje linjen 22.

Föredragningslistan och protokollet kan läsas på webben: www.helsinginseurakunnat.fi/hallinto. Föredragningslistan publiceras ca en vecka före mötet och protokollet ca en vecka efter respektive möte.

Helsingfors, den 13 januari 2014
Ordförande

Tvåspråkig minnesstund för

FÖRINTELSEN

söndagen 26.1 kl 17 i Andreaskyrkan, Högbergsg 22, Hfors.

Medverkande: Direktör Tomas Sandell, Judiska församlingen, Hazamirkören m fl.

Kollekt till vårdhem i Israel för Förintelsens överlevande.

Arr: European Coalition for Israel, Andreaskyrkan m fl. kyrkor och organisationer.

Annonsera i Kyrkpressen!

KP.
KYRKPRESSEN

Med en annons når du hela Svenskfinland.
Spara energi och pengar!

Kontakta våra annonsförsäljare:
Leif Westerling 050 329 4444, **Jonny Åstrand** 050 092 4528

Eller via e-post: annons@kyrkpressen.fi

Annonsinfo på www.kyrkpressen.fi

NYTT FRÅN DOMKAPITLET

Kyrkoherdetjänsten i **Solfs församling** har inom utsatt ansökningstid sökts av tf kyrkoherden i samma församling **Ann-Mari Audas-Willman**.

Kyrkoherdetjänsten i **Jomala församling** har inom utsatt ansökningstid sökts av kaplanen i **Mariehamns församling Kent Danielsson** och församlingens pastor i **Kyrkslättssvenska församling Monica Heikel-Nyberg**.

Domkapitlet konstaterar att tjänsteförhållandet för kaplanen i **Johannes församling Tomas Ray** upphör 31.1.2014 på grund av egen uppsägning.

Kaplanen i **Johannes församling Tomas Ray** tillträder tjänsten som stiftssekreterare vid **domkapitlet i Borgå stift** 1.2.2014.

En kaplanstjänst i **Johannes församling** har förklarats ledig att sökas senast 17.2.2014 kl. 15.

Domkapitlet konstaterar att tjänsteförhållandet för församlingens pastor i **Mariehamns församling Ann-Louise Harberg** upphör 16.2.2014 på grund av egen uppsägning.

Tf kyrkoherden i **Lapträskssvenska församling Stina Lindgård** har förordnats att sköta den gemensamma kyrkoherdetjänsten i **Lapträskssvenska församling** och **Liljendals församling** 1.2.-31.5.2014.

Den gemensamma kyrkoher-

detjänsten i **Lapträskssvenska församling** och **Liljendals församling** har förklarats ledig att sökas senast 17.2.2014 kl. 15.

Kyrkoherdetjänsten i **Johannes församling** har förklarats ledig att sökas senast 17.2.2014 kl. 15. Valet förrättas som indirekt val.

Kaplanen i **Mariehamns församling Kent Danielsson** har förordnats att vid sidan av egen tjänst sköta kyrkoherdetjänsten i **Brändö-Kumlinge församling** 1.2.-31.3.2014.

Tf kyrkoherden i **Ålands södra skärgårdsförsamling Peter Karlsson** har förordnats att fortsättningsvis sköta kyrkoherdetjänsten i samma församling 1.1.-31.12.2014.

Förordnandet för kaplanen i **Sibbo svenska församling Magnus Riska** att sköta kyrkoherdetjänsten i samma församling avbryts 31.1.2014 och han anställs som stiftsdekan vid **domkapitlet i Borgå stift** från 1.2.2014.

Domkapitlet konstaterar att tjänsteförhållandet för kyrkoherden i **Saltviks församling Peter Blumenthal** upphör 31.8.2014 på grund av egen uppsägning.

Ge tid till familjen

Kom till Äkäslompolo på sportlovet!

Skidresor till Ylläs.

från **Nyland** 15 - 21.2. 2014

från **Österbotten** 22 - 28.2. 2014

5 hela skiddagar!

Förmånliga familjepriser med busstransporter och logi med helpension (morgonmål, lunchmatsäck, middag och kvällsmål). Erfarna och nyktra reseledare.

Ungdomar från 13 år även utan föräldrar.

Bokningar & förfrågningar: info@raitismaja.fi
06-3180 900 / 0400 126 830 www.raitismaja.fi

**3000 fönster och dörrar i lager,
leverans direkt.**

www.nordicsale.fi

Örtaboden, skönhet och hälsa åt alla!

Örtaboden finns också på Facebook

ÖRTA BODEN
HALSOKÖST

Närpesvägen 10, Närpes
tfn. 06-2243766

The Amazing GOITS

GUBBROCKARNA

ENSI-ILTA PREMIÄR 6.2.2014

VAASAN KAUPUNGINTEATTERI
(06) 325 3961 WWW.VAASA.FI/TEATTERI

D&C
renovering och design

Planer på renovering eller nybygge?

Vi utför Nybyggnation...Tillbyggnad... Total renovering inom- och utomhus

Målning och tapetsering... Badrum med våtrums certifikat... Inredning

Kontakt uppgifter: Österfjärdsvägen 110, 64510 Nämpnäs

Telefon: 045-1052414, 050-5265410

DAGS FÖR UTBILDNINGSBILAGA!

BOKA DIN ANNONS NU SÅ SYNS DU I HELA SVENSKFINLAND!

Nu är det dags igen för Kyrkpressens specialbilaga om andra stadets utbildning. Den utkommer i nummer 6 den 6 februari. Boka din annons senast den 27 januari och nå ut till hela Svenskfinland!

Kontaktuppgifter till våra annonsförsäljare:

Leif Westerling, leif.westerling@kyrkpressen.fi, tfn 050 329 4444, fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand, jonny.astrand@kyrkpressen.fi, tfn (06) 347 0608 / 0500 924 528, fax (06) 347 1018

KP.
KYRKPRESSEN

INKAST PATRICK WINGREN

I rörelse

EN AV Karin Boyes mest kända dikter vägrar stå still. Det är kanske därför hennes ord hela tiden rör på sig, bryts upp, men ändå känns igen. Otaliga är de föreläsningar, predikningar, kolumner och livsstilsartiklar som betonat resan till målet.

BOYE ÄR på inget sätt först ute med tanken om att ständigt vara i rörelse, och att vägen är det viktiga. Ändå undrar jag om någon lyckats beskriva det så enkelt och vackert som hon: "Nog finns det mål och mening i vår färd - men det är vägen, som är mödan värd."

INOM MENTAL träning arbetas ofta med att skapa en inre bild av framgång. Jantelagen vill gärna kalla sådant för illusion, men det finns en magnetisk kraft i tro som är inget mindre än förbluffande. Ingen av oss kan gå på vatten eller flytta berg, eftersom vi vet att det inte är möjligt och inte kan tro annat.

ETT BARN som lär sig ett nytt språk eller lär sig spela ett instrument utvecklas ofta i en takt som vi vuxna inte kan annat än betrakta med lika delar fascination och avund. Varför är det då så svårt för oss att vara nybörjare? Just för att vi vet att det är svårt - något som barnet lyckligtvis inte har den blekaste aning om.

SOM VUXNA ifrågasätter vi inte det som satt sig i ryggen, eftersom vi ser det som självklart. Att äta med gaffel är en rätt inkomplex historia, och vi kan vara tacksamma över att vi lärde oss det i ung ålder. Tänk om vi stod inför den utmaningen nu. Att lyfta gaffeln med rätt mängd mat, pricka in i munnen utan att sticka oss.

PRESSEN ATT misslyckas skulle bli stor, kanske så stor att vi inte ens skulle våga försöka annat än i enrum. Och även om vi i ensamhet skulle lyckas tillräckligt många gånger för att våga känna oss som kunniga gaffelförare, så skulle vi vid matbordet - drabbade av rampfeber och tävlingsnerv - med största sannolikhet finna oss tvungna att konstatera att allt det vi trodde vi kunde plötsligt försvunnit.

"Varför är det så svårt för oss att vara nybörjare? Just för att vi vet att det är svårt"

ATT VÅGA tro som ett barn är inte bara ett alternativ bland andra, det är en nödvändighet. Det står i bjärt kontrast till den rationella syn på utveckling som är en del av vår vardag. I arbetslivet sätter vi ofta upp långsiktiga realistiska mål, och gör sedan upp konkreta delmål som kan bockas av när de uppnått. Så sitter vi där med avklarade delmål, en guldstjärna i kanten, och minns så lite av hur vi kom dit att det inte kan ha varit av särskilt stor betydelse.

MÅL, VISION, dröm och tro behöver inget rationellt försvar. Det är livsviktigt att vi inte per automatik begränsas av det möjliga. Då kan delmålen i stället bli högst oväntade rastplatser på en gåtfull väg som är mödan värd.

Patrick Wingren är en samhällspolitiskt aktiv musiker från Jakobstad.

KANTORER FRAMTIDSORO

Idealet är kontor med behörig utbildning

Kyrkomusikerföreningen (KMF) vill tacka Sofia Torvalds för artikeln "Framtidsoro bland kantorerna" i KP 3/14. KMF skulle vilja kommentera tre saker.

1) Annonseringen av lediga kantorstjänster görs bäst genom nätannonser. Kyrkostyrelsen upprätthåller en nätbaserad sökmotor på evl.fi för alla typer av tjänster inom kyrkan. Sökmotorn finns för tillfället endast på finska, men annonserna kan naturligtvis skrivas på svenska. KMF upprätthåller en sida på adressen www.kyrkomusiker.fi där församlingarna erbjuder gratis annonsut-

rymme om lediga kantorstjänster.

2) I artikeln efterlyses riktlinjer av KMF för kantorernas tjänstestruktur i församlingarna. Idealet är att det i alla fall finns en kantorstjänst per gudstjänstgemenskap. I större församlingar en kantorstjänst per 2 500-4 000 församlingsmedlemmar eller minst en kantor per två präster. Idealet är också att kyrkans musiker är utbildade enligt de behörighetskrav biskopsmötet fastställt. I församlingar med två eller flera tjänster borde minst en tjänst förutsätta högre högskoleexa-

"Gud bevara oss från en musikklyfta och häftiga kollisioner mellan gudstjänstsyn. Vi kan samtala och lyfta fram de gåvor både medarbetare och medlemmar har."

men eller utvidgad universitetsexamen.

3) Gud bevara oss från den musikklyfta och de häftiga kollisionerna mellan gudstjänstsyn och musiksyn som Torvalds be-

skriver. Församlingarna är arbetsplatser där olika medarbetare skall samarbeta. Vi kan samtala och lyfta fram de gåvor både medarbetare och församlingsmedlemmar kan bidra med eller så kan vi bygga murar mellan medarbetare, sektorer och olika grupperingar. Vi får hoppas på det förstås och att alla medarbetare får den arbetsro som krävs för att sköta sitt arbete på bästa möjliga sätt.

REIDAR TOLLANDER,
Ordförande,
Kyrkomusikerföreningen r.f.

KÖNET KVITTAR

Nej till kvinnopräster!

Det finns mycket som kunde ändras inom kyrkan men det finns en sak som vi är överens om. Vi är emot kvinnopräster, kort sagt vi är kvinnoprästmotståndare. Kvinnopräster tillför inte något nyttigt i kyrkan så varför ha kvar kvinnopräster kvar? Vi anser att en präst är en präst oberoende av hur det ser ut mellan benen. För oss är det en självklarhet att vi alla är olika och att alla inte är lämpliga för allt. Men att vara lämplig för att vara präst är inget som hänger ihop med kön. Det viktiga är hur man är som person.

Varför inte sluta använda ordet kvinnopräster och istället enbart tala om präster. Vad tillför det diskussionen? Är det viktigt att veta vilket kön en präst har? Vi skulle önska att man slutade tala om kvinnopräster eftersom varje gång man gör det gör man

"Är det viktigt att veta vilket kön en präst har? Vi skulle önska att man slutade tala om kvinnopräster."

också uppdelningen i präster och... kvinnopräster. De är inte jämställda i det skedet utan helt plötsligt har vi riktiga präster som får benämnas som präster och sedan har vi andra klassens präster, kvinnoprästerna. Tala om präster som präster helt enkelt.

UNGDOMENS KYRKODAGAR 2013 GENOM
MARI PUSKA, präst
JONA GRANLUND, tf Ungdomsarbetsledare
ERIKA FORSBLOM, teolog
MARCO HARJU, teolog

FÖRSAMLINGSVALET NOVEMBER

Ett delikat läge

Jag har sagt JA! I november 2014 går församlingarna i Finland till val för att välja nytt församlingsråd och nytt kyrkofullmäktige.

Det delikata läget, är att EU-valet som hålls i slutet av maj är undanstökat tills församlingsvalet.

Följande val är riksdagsvalet 2015. Det här betyder att det finns inga hinder att förstöra ett så impopulärt val som församlingsvalet är. Tro på det goda!

Församlingsvalet på farsdag 9.11. kommer, tror jag, att bli en riktigt gällande medlemmar i församlingen samt församlingarnas ekonomi. Allt hänger på hur folket röstar i församlingsvalet.

Under år 2013 skrev 50.000 människor ut sig ur kyrkan, emedan 15.100 människor skrev in sig i kyrkan. År 2010 var röstprocenten 17 %. Det för-

"Det finns inga hinder att förstöra ett så impopulärt val som församlingsvalet är. Tro på det goda!"

sta församlingsvalet hölls 1869. En konfirmerad församlingsmedlem som fyllt 18 år får ställa upp som kandidat. Röstberättigade är 16 år fyllda medlemmar i kyrkan. Det finns 430 församlingar i Finland. Sammanlagda kandidater kommer att vara omkring 25.000.

Det gäller att vara ute i god tid. Allt om församlingsvalet 2014 finns på Sacrista.

MAGNUS TAXELL
Åbo

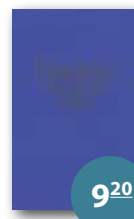
Med sikte på tiden!

Med sikte på framtiden - Borgå stift 90 år

Jubileumsbok om Borgå stift som hunnit fylla 90 år!
Artiklar av: Gustav Björkstrand, Stig Kankkonen, Birgitta Sarelin, Björn Vikström m.fl.
Fontana Media hft.

24⁹⁰

Dagens lösen 2014

Bibelord och en kort psalmvers, dikt eller reflektion för årets alla dagar.
Fontana Media hft.

9²⁰

Årskalendern Ecclesia 2014

Behändig fickkalender med kyrkoårets alla högtider och bibeltexter.
Fontana Media ringpärm

12⁹⁰

Fontana Media www.fontanamedia.fi • tfn (09) 612 615 30 • info@fontanamedia.fi • Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

PSALM JUBILAR

"Vid sidan av Anders Frostensson är hon den som gett oss mest gudsbilder i hela psalmboken."

Prästen och kompositören Per Harling om Britt G Hallqvist som skulle ha fyllt 100 i år.

KYRKOHERDETJÄNST NOBBAS

Ingen vill till Närpes

Tidningen Syd-Österbotens chefredaktör Mats Ekman undrar varför kyrkoherdetjänsten i nybildade Närpes församling inte lockar någon sökande trots att ekonomin är i skick, skatten låg och ad-

ministrationen fungerar. Ekman menar att präster som samarbetar med präster av båda könen undviker att söka medan samarbetsvägrarna låter bli eftersom de inte klarar kompetensprövningen.

- Skäl för församlingens förtroendevalda att reflektera, skriver Ekman.

Från mörker till ljus

Genom fönsterrutan silar något överraskande. Ljus? Ljus! Dagarna blir äntligen längre och hoppet om sol tänds igen. Hur har du orkat hit? Ibland handlar det om de små sakerna i livet: doften av nybryggt morgonkaffe, kvällspromenaden med hunden, körövningarna.

KP bad fyra läsare berätta vad som hjälper dem att orka vandra genom vintermörkret.

David Strömbäck, företagare/musiker, Närpes

Vintermörkret har egentligen inte besvärat så mycket. Visserligen blir man kanske lite tröttare, men då får man sova lite längre. Tiden har börjat gå så snabbt (kan bero på åldern) att man inte riktigt hinner besvärans av mörkret.

Jag brukar i regel dyka ner i min musikaliska kreativitet på hösten och det sysselsätter en samtidigt som man kanske är lite mer nedstämd och det gör att man hittar den kreativa ådran lättare.

Att motionera regelbundet trots att vädret ibland är både blött och mörkt gör att man håller sig i bättre form både kroppsligt och mentalt. Jag joggar och skidar 3 ggr/vecka oberoende av väder.

Hösten och mörkret är dessutom en ypperlig tid att läsa böcker och passa på att vila.

Jag brukar dyka ner i min musikaliska kreativitet.

När man vilar kommer man närmare sitt inre och då har man även bättre tid och möjlighet att fundera kring de stora frågorna.

Att bo i Finland har sina sidor och ska man bo här så är det bäst att man försöker se det fina i alla årstider.

Vårvintern som är i antågande är dessutom en fantastisk vacker årstid – och då är det inte långt till sjösättning, för då hissar jag segel!

Kim Groop, universitetslärare, Åbo

De senaste åren har jag inte känt av vintermörkret särskilt mycket. Med två små barn i 3 och 5-årsåldern finns det inte så mycket tid för sådant. Det är hålligång mest hela tiden ändå. Kanske är det snarast

Motion brukar vanligtvis göra susen mot hängighet.

regn och köld som känns av eftersom det blir mera att tänka på med kläder för barnen då. Möjligen är det viktigare för mig under vintermånaderna att motionera regelbundet. Motion brukar vanligtvis göra susen mot hängighet. Och känner jag mig trött så tar jag en dubbelespresso och knäpper på sollampan vid köksbordet. Det brukar hjälpa. Sedan är det alltid trevligt att ha någon bra filmserie att se på. Just nu betar min fru och jag igenom samtliga avsnitt av Downton Abbey som hon fick till julkapp.

Helena Ewalds, utvecklingschef, Borgå

Nu känns det lättare att svara på frågan när vi har fått både snö och sol. Både snön och solen ger ljus och det är viktigt för mig för att orka. När jag är mitt uppe i arbetslivet och har mycket omkring mig, tänker jag inte så mycket på om det är mörkt eller ljus, trots att det säkert påverkar min aktivitetsnivå. Visst kan mörkret i stunder kännas befriande, när man själv känner sig dyster och nedstämd. Då känns det bara bra att allt omkring mig också är dystert och mörkt, till och med vädret. En sak jag har iakttagit hos mig själv är förmågan att drömma. En riktigt mörk och dyster morgon kan jag i mina drömmar förflytta mig till en vacker solig sommar. Vad härligt det känns. Det

Det är en härlig förmåga hos oss människor att kunna drömma och hoppas.

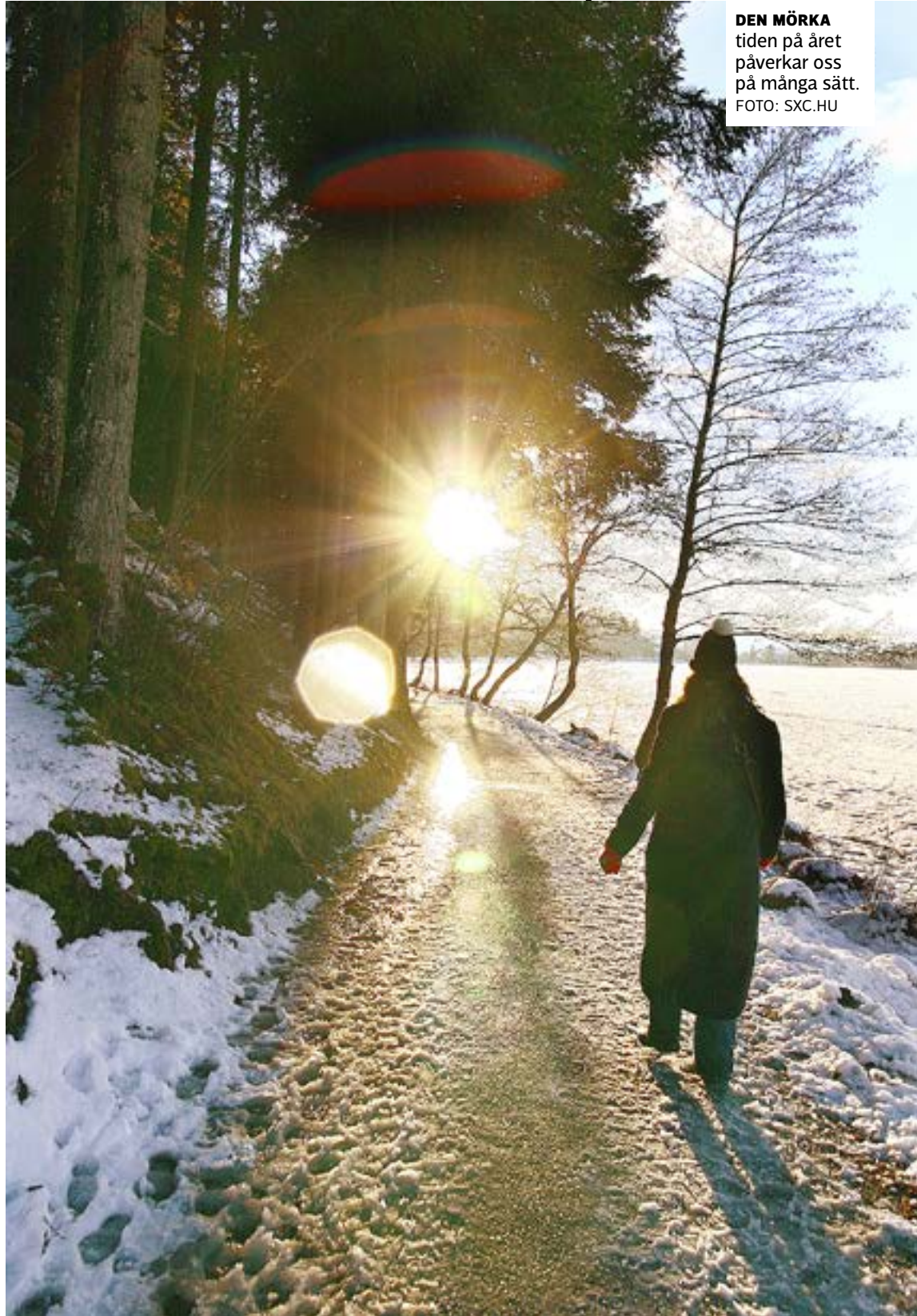
Anne-Marie Rudnäs, läkare, Nykarleby

I många år gruvade jag mig i förväg för regnet, tristessen och mörkret, som smyger sig på i oktober och kulminerar i november. Med åren har jag dock fått lära mig att hösten och mörkret inte är så farliga. Som många andra levande varelser och växter så går också jag in i en form av viloperiod, som tydligen är viktig för mig. Min energinivå går allmänt ner, mitt behov av umgänge minskar. Kreativiteten och de goda idéerna håller sig långt borta. Tomas Sjödins beskriver något av detta på ett så befriande sätt i sin senaste bok "Det händer när du vilar". Han beskriver hur fleråriga växter anpassar sig till vintern och går i dvala. De tar en paus, härdas och avmognar. På lik-

Vi behöver inte vara alerta och högproducerande jämt.

nande sätt kan vi människor behöva viloperioder för att senare igen kunna blomstra. Vi behöver inte vara alerta och högproducerande jämt även om samhällsklimatet låter oss förstå det. Det ger mig tröst att tänka att de där tråkiga mörka månaderna kanske hjälper mig att avmognas som person. Då kan jag lättare stå ut också med dem och det de gör med mig. Under den mörka perioden får jag söka

livskraft i sådant som jag vanligen njuter av: en långpromenad i naturen, gärna med en vän, en berörande bok, god choklad, att sjunga, gå på konsert, tända ljus eller en brasa i spisen, äta en god middag med familjen, bada bastu, gå till kyrkan. Många små saker, som i sig inte är speciella eller kostsamma, men som lyser upp mitt höstmörker tills adventstidens och julens ljus och värme förändrar min sinnesstämning och jag vaknar till liv igen. Lagom till julen har jag i allmänhet återfått livskraften och stämmer ärligt in i Topelius' ord i hans barndomskyrka "Min Herre och min konung, kom! Till hög, till låg, till rik, till arm, kom glad och hjärtevarm."

DEN MÖRKA tiden på året påverkar oss på många sätt. FOTO: SXC.HU